

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544

สารนิพนธ์
ของ
นายวิทยา วิสูตรเรืองเดช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

378.124

6 582.7

6 3

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

ของ

นายวิทยา วิสูตรเรืองเดช

๔

๒๒ ต.ค. ๒๕๔๕

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม ๒๕๔๕

๒ 152012

วิทยา วิสูตรเรืองเดช. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544. สารนิพนธ์ ศ.ม.
(เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ พลาหาญ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนบัณฑิตวิทยา
ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 25 คน ซึ่งได้นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด การเก็บรวบรวม
ข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนบัณฑิตวิทยา กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544
มีปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายสามัญมากที่สุด คือ ต้องการประกอบอาชีพที่เลื่อนเงินเดือน
เร็ว ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายอาชีพมาจากปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนต่อสายอาชีพ
มากที่สุด คือ เพื่อต้องการประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพมาจาก เพศ ระดับคะแนน
เฉลี่ยสะสม การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา รายได้ของครอบครัว ซึ่งมีความ
สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอาชีพของมารดามีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ
3. ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนเลือกเรียนในสายที่แตกต่างกันมาจากรายได้ของครอบครัว ซึ่งมีความ
สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

A STUDY OF FACTORS AFFECTING THE SELECTION FOR FURTHER STUDY IN GENERAL OR
VOCATION EDUCATION PROGRAMS OF MATTAYOM SUKSA 3 STUDENTS
IN BANDIVITTAYA SCHOOL IN 2001 ACADEMIC YEAR

AN ABSTRACT

BY

MR. VITTAYA VISUTRUANGDAJ

Presented in partial fulfillment of requirements
for the Master of Economic degree in Economic of Education
at Srinakharinwirot University

October 2002

Vittaya Visutruangdaj. (2002). *A study of factors affecting the selection for further study in General or Vocational Education Programs of Mattayom suksa 3 students in Bandivittaya School in 2001 academic year*. Master Project, M.Econ. (Economic of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Pakorn Palaharn.

Purposes of this research were to study of factors affecting the selection for further study in General or Vocational Education Programs of Mattayom suksa 3 students.

Population groups used for study were students in Mattayom suksa 3 in Bandivittaya School during the 2001 academic year totally 25 persons. Tools applied for collecting were the data of questionnaires constructed in the forms of rating scaled checking. Statistical methods used for data analysising were percentage , mean ,standard deviation , and chi-square.

Research results were summarized as follows :

1. The students in Mattayom suksa 3 in Bandivittaya School during the 2001 academic year , first support factors give students study in General Education Program because of earning money higher in the short time . The next support factor give students study in Vocational Education Program because the requirement to work in many ways of jobs. Could makes them building his standing very quickly.
2. The factors affecting the selection for further study in General or Vocational Education Programs are sex , GPA , education of fathers , education of mothers , occupation of fathers and incomes had statistical significant relation at 0.05. But occupation of mother had not statistical significant relation at 0.05.
3. The family income had statistical significant difference at 0.05 for the factors affecting the selection.

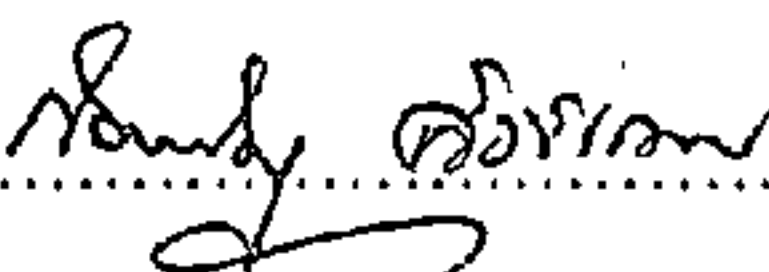
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ พลาหาญ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณะกรรมการสอบ

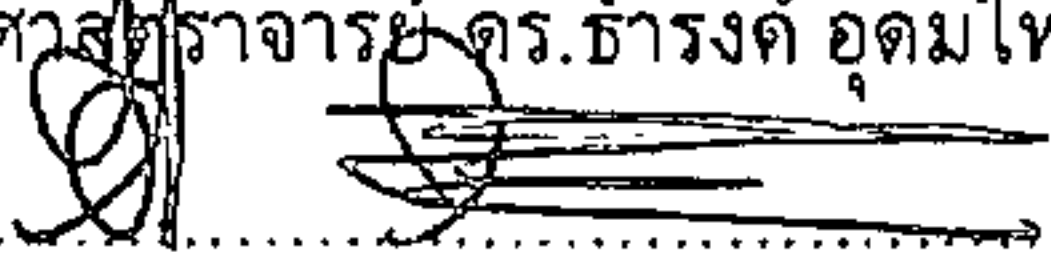
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ พลาหาญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธารงค์ อุดมไพจิตรกุล)

กรรมการ

(อาจารย์ สุเมธ ลิมศิริเจริญศรี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)

วันที่ 3 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณประการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ พลาหาญ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล และ อาจารย์ สุเมธ ลัมศิริเจริญศรี ซึ่งเป็นคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงและคณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา รองศาสตราจารย์ ดร.เมธิพันธ์ ภิณญชน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช และอาจารย์ สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การแนะนำสั่งสอนและให้ความรู้ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ครูใหญ่โรงเรียนสมานศึกษา และ อาจารย์ อภิวันท์ เพชรคง ครูใหญ่โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ตลอดจนนักเรียนทุกคนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ที่ได้ให้การแนะนำและให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลต่างๆ อย่างครบถ้วน ตลอดจนเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรเศรษฐศาสตร์การศึกษา และบุคคลอื่นๆ ท่านที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเรียบร้อย

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของท่านทั้งหลายและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การช่วยเหลือและสนับสนุน

วิทยา วิสูตรเรืองเดช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบความคิดของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
✓ ทฤษฎีการตัดสินใจ.....	6
✓ ทฤษฎีการตัดสินใจโดยใช้ทฤษฎีอรรถประโยชน์.....	6
✓ ทฤษฎีการตัดสินใจของเกตแลต.....	7
✓ ทฤษฎีการตัดสินใจของทีดแมนและโอฮารา.....	8
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	9
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอฟพอค.....	9
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์.....	10
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินจ์เบิร์ก.....	11
✓ ความสนใจ.....	12
✓ ความหมาย.....	12
✓ ประเภทของความสนใจ.....	13
✓ ตัวอิทธิพลที่สร้างความสนใจ.....	13
✓ ปัจจัยที่ส่งผลให้ความสนใจของแต่ละคนแตกต่างกัน.....	14
✓ ทฤษฎีความต้องการ.....	15
✓ อุปสงค์ของการศึกษา.....	15
✓ ทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์.....	17
✓ ทฤษฎีความพึงพอใจของเฮิร์ชเบิร์ก.....	18
✓ ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์.....	20
✓ ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์.....	21

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	64
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	64
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	70
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	77
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	85

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์กับทฤษฎีความพึงพอใจ ของเฮิร์ชเบอร์ก.....	19
2 การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์กับทฤษฎีความต้องการ ของอัลเดอร์เฟอร์.....	22
3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามเพศ.....	35
4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	35
5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.....	36
6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	36
7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของมารดา.....	37
8 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา.....	37
9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา.....	38
10 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับรายได้ของครอบครัว.....	38
11 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านการเงิน	39
12 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านบุคคล.....	40
13 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านลักษณะอาชีพ.....	41
14 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านชื่อเสียง เกียรติยศ.....	42
15 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อในแต่ละด้านตาม ค่าเฉลี่ย.....	43
16 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อแต่ละด้านต่อ การเลือกเรียนสายสามัญ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย.....	43
17 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อแต่ละด้านต่อ การเลือกเรียนสายอาชีพ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย.....	44
18 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อจากข้อคำถาม เรียงตามค่าเฉลี่ย 10 อันดับแรก ต่อการเลือกเรียนสายสามัญ.....	44
19 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อจากข้อคำถาม เรียงตามค่าเฉลี่ย 10 อันดับแรก ต่อการเลือกเรียนสายอาชีพ.....	45
20 เพศกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	46

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	46
22	อาชีพของบิดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	47
23	อาชีพของมารดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	47
24	ระดับการศึกษาของบิดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	48
25	ระดับการศึกษาของมารดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	48
26	ระดับรายได้ของครอบครัวกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ.....	49
27	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรเพศ.....	49
28	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	50
29	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรอาชีพของบิดา.....	50
30	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรอาชีพของมารดา.....	51
31	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา.....	51
32	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา.....	52
33	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว.....	52
34	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรเพศ.....	53
35	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	53
36	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรอาชีพของบิดา.....	54
37	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรอาชีพของมารดา.....	54
38	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา.....	55
39	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา.....	55
40	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว.....	56
41	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรเพศ.....	56
42	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	57
43	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรอาชีพของบิดา.....	57
44	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรอาชีพของมารดา.....	58
45	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา.....	58
46	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา.....	59
47	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว.....	59

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง		หน้า
48	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกรียติยศกับตัวแปรเพศ.....	60
49	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกรียติยศกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	60
50	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านเกรียติยศ ชื่อเสียงกับตัวแปรอาชีพของบิดา.....	61
51	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกรียติยศกับตัวแปรอาชีพของมารดา.....	61
52	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกรียติยศกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา.....	62
53	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกรียติยศกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา.....	62
54	ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกรียติยศกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว.....	63

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับการศึกษา ณ ระดับอายุต่างๆ.....	16
2 ภาพแสดงลักษณะความต้องการขั้นต่างๆของมาสโลว์.....	17

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งซึ่งจะให้กำไรในอนาคต มีนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านเห็นด้วย อัดัมส์ สมิท (Adams Smith) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษามีค่าใช้จ่ายทั้งแรงงานและเวลา ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะสามารถประกอบกิจการที่ยุ้งยากกว่าและมีประสิทธิภาพเหนือกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา การศึกษาทำให้เกิดผลกำไร จึงถือว่าการศึกษาเป็นการลงทุน เพราะทำให้เกิดความมั่งคั่งของชาติ นอกจาก อัดัมส์ สมิท แล้ว ยังมีนักเศรษฐศาสตร์อีกท่านหนึ่งที่ได้กล่าวถึงการศึกษาเป็นการลงทุนคือ อัลเฟรด มาสเซล (Alfred Marshall) ได้กล่าวไว้ว่า การที่บิดาพยายามส่งบุตรให้เล่าเรียนก็เพื่อให้บุตรมีรายได้เลี้ยงชีพของตนเองในอนาคต เหมือนกับการที่บิดาลงทุนซื้อเครื่องจักรเพื่อยกให้บุตรเป็นผู้ดูแลและได้รับผลผลิตจากเครื่องจักรเป็นรายได้ในอนาคต สาเหตุที่ทำให้มองได้ว่าการศึกษาเป็น การลงทุนเพราะเข้าหลักเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ คือ มีผู้ลงทุนนำเงินมาซื้อที่ดินและสร้างโรงเรียน จ้างครูอาจารย์ ซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ นอกจากนี้ การศึกษายังก่อให้เกิดผลผลิตในรูปของผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับความรู้นำไปประกอบอาชีพผลิตสินค้าและบริการต่างๆ แต่อาจมีผู้โต้แย้งว่า สินค้าและบริการจากแรงงานไม่ได้เกิดจากการศึกษา จริงอยู่แรงงานก่อให้เกิดสินค้าและบริการ แต่เมื่อแรงงานได้รับการศึกษามากขึ้น ก็จะทำให้มีการผลิตสินค้าได้มากขึ้นนับว่าเป็นผลมาจากการศึกษา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2542 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน และถ้าผู้ลงทุนเป็นรัฐบาลผลตอบแทนที่ได้รับจะอยู่ในรูปคุณภาพของประชากร ลดอาชญากรรม เก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลตอบแทนทางอ้อม แต่ถ้าผู้ลงทุนเป็นเอกชนที่ทำการจัดตั้งสถาบันการศึกษาผลตอบแทนอาจได้เป็นกำไร นอกจากนี้ผู้ที่เรียนสูงขึ้นก็จะมีรายได้สูงตามความรู้ที่เรียน ดังนั้นจึงถือว่าการศึกษาเป็นการลงทุน เมื่อมีการลงทุนก็ต้องหวังกำไร จึงต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำให้มีการเลือกทางเดินที่ดีที่สุด ดังมีคำกล่าวเอาไว้ว่า "วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งทางเลือก(Science of Choices)" ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงตัวการที่ทำให้ผู้เรียนเลือกลงทุนในการศึกษาต่อ และต้องการตัวแปรที่มีผลที่ทำให้ผู้เรียนเลือกอย่างนั้น

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากถึงกับมีคำกล่าวที่ว่า ถ้าประเทศใดไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ก็ไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้มากนักไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญจะทำให้มนุษย์กลับกลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นตัวการแห่งการพัฒนา (วิโรจน์ สารัตนะ. 2532 : 27) ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศต้องอาศัยการพัฒนาคนและการพัฒนาคนต้องใช้เวลาการศึกษาเป็นสำคัญ เพราะการศึกษาจะมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการผลิตทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ นอกจากนั้นการศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะฟื้นฟูศักยภาพของคนได้ด้วย และเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชนบท และภาคอุตสาหกรรมและบริการกับภาคเกษตรกรรม นอกจากนั้นการศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังจิตใจของบุคคลต่างๆ ให้เห็นคุณค่าและสนใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดจนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาขีดความสามารถของทรัพยากรทางบุคคลของชาติทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นการเตรียมผลิตกำลังคนระดับกลางเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดและป้อนเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงขึ้น การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นขั้นสำรวจหรือขั้นเตรียมตัว โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นให้

ผู้เรียนรู้เนื้อหาและกิจกรรมด้านต่างๆหลายๆด้าน เน้นให้ผู้ที่ได้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจเพื่อเตรียมตัวในขั้นต่อไป ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะอยู่ในขั้นของการเตรียมการเรียนการสอนในการศึกษาขั้นที่สูงขึ้นต่อไปจากระดับมัธยมศึกษาต้น ส่วนหลักสูตรสายอาชีวศึกษา หรือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการปูพื้นฐานทางด้านวิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับวิชาชีพชั้นสูงหรือเข้าปฏิบัติงานในส่วนของแรงงานฝีมือ การจัดการศึกษาเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประเทศในด้านกำลังคนนั้นปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกลางและระดับสูง และมีนโยบายอีกประการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ คือมีการเน้นในด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะนำไปฝึกอาชีพได้ด้วย (ธารง บัวศรี, 2512 : 4) ในปัจจุบันประเทศไทยต้องการคนงานที่มีฝีมือจำนวนมากโดยเฉพาะช่างฝีมือในด้านต่างๆในระดับกลาง ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างช่างฝีมือให้มีความสามารถพอสมควรที่จะประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มผลผลิตให้แก่ประเทศชาติ การเพิ่มจำนวนนักเรียนในส่วนอาชีวศึกษาจะทำให้เด็กนักเรียนมีโอกาสในการทำงานได้รวดเร็วขึ้นพร้อมทั้งยังได้ฝึกฝนการทำงานโดยตรง

นอกจากนั้นการพัฒนาประเทศต้องใช้คนที่มีความรู้ประเภทต่างๆเพื่อทำงาน ผู้ที่ทำงานได้จึงควรพยายามศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้วย (ป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2508 : 12) การจัดการศึกษาไม่ว่าระดับใดจะต้องสอดคล้องกับนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ เช่นถ้ารัฐบาลมีการสนับสนุนให้เน้นอุตสาหกรรม ก็ควรจะมีการผลิตคนที่มีความรู้ทางด้านงานอาชีวะเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจ (กำแหง พลังกูร, 2503 : 6) การจะปฏิบัติให้ได้ผลดีและบรรลุวัตถุประสงค์ ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะในส่วนนี้จะสามารถแยกออกเป็นส่วนของทางสายสามัญและสายอาชีว เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนออกไปประกอบวิชาชีพได้ในระดับหนึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งถ้าตัวเขาเองสามารถเลือกแนวทางศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการและความสามารถก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้นและทำให้เกิดประสิทธิภาพกับการเรียนมากขึ้น และถ้าตัวของผู้เรียนได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่เขาชอบและสนใจ จะทำให้ประกอบกับอาชีพที่เขารักและต้องการเมื่อจบการศึกษาได้ดี ซึ่งในส่วนตัวของเขาเองจะมีการทุ่มเทให้กับการเรียนและการทำงานในงานสายที่เขารักและสนใจมากกว่าสายงานที่เขาจำใจเรียนหรือเลือกเรียนในสาขาที่เขาไม่ชอบ (สุจิต เหล่าสุนทร, 2509 : 49) ในการเลือกสายการเรียนตัวนักเรียนต้องใช้ความรู้ความคิดตลอดจนประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีว ดังนั้นจึงควรศึกษาองค์ประกอบต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อในสายต่างๆของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีทางเลือกสองทางคือสายอาชีวศึกษากับทางสายสามัญ ซึ่งวัยของผู้เรียนในช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้จัดได้ว่าอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีความปรารถนาจะพัฒนาทักษะความรู้และทัศนคติเพื่อช่วยตนเองให้ประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมและเป็นผู้ผลิตที่ดี หลักสูตรของโรงเรียนมัธยมสายสามัญยังไม่เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนออกไปประกอบอาชีพได้ แต่เป็นเพียงส่วนที่เตรียมโครงการเพื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยเท่านั้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการที่เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น มีสิทธิจะเลือกเรียนต่อทางสายอาชีวศึกษาหรือทางสายสามัญก็ได้ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นหนทางให้เลือกในการที่จะมีการศึกษาต่อ การที่เลือกนักเรียนในโรงเรียนบัณฑิตวิทยามาเป็นกลุ่มทดลองเนื่องจากงานวิจัยที่มีลักษณะดังกล่าว ยังไม่มีผู้ที่ได้ทำมาก่อนและ เป็นสถานที่ผู้วิจัยได้ทำงานอยู่เมื่องานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จแล้วจะได้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนในรุ่นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับกำหนดนโยบายของโรงเรียนในการเลือกเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียน
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับอาจารย์ผู้สอนในการแนะแนวให้กับนักเรียน
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการสอน วิธีการเรียน ตลอดจนกลวิธีในการสอนของอาจารย์
4. เพื่อจะได้ตัวแบบการเลือกศึกษาต่อ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนบัณฑิตวิทยา ซึ่งมีจำนวน 25 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น มีดังนี้
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.3 อาชีพของบิดา
 - 1.4 อาชีพของมารดา
 - 1.5 ระดับการศึกษาของบิดา
 - 1.6 ระดับการศึกษาของมารดา
 - 1.7 ระดับรายได้ของครอบครัว
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา วัดจาก 4 ด้าน คือ ด้านการเงิน , ด้านบุคคล , ด้านลักษณะอาชีพ , ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อ หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ วัดจาก 4 ด้าน ดังนี้
 - 1.1. ด้านการเงิน หมายถึง ปัจจัยที่ผลให้นักเรียนเลือกสายนั้นเพราะเรื่องการเงินในอนาคต

1.2. ด้านบุคคล หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนเลือกสายนั้นเพราะบุคคลที่ใกล้ชิดในที่นี้มี บิดา มารดา เพื่อน พี่

1.3. ด้านลักษณะอาชีพ หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนเลือกสายนั้นเพราะลักษณะอาชีพที่ต้องการประกอบในอนาคต

1.4. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนเลือกสายนั้นเพราะเมื่อนักเรียนเลือกเรียนทางสายนั้นแล้วจะได้เกียรติยศ ชื่อเสียงในอนาคต

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของการศึกษาของนักเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 โดยแบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น

2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

2.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 ถึง

2.49

2.3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านขั้นต่ำ หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 1.50 ถึง

1.99

2.4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 ลงมา

✓ 3. อาชีพของบิดามารดา หมายถึง อาชีพหลักที่บิดามารดาของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบเพื่อทำการเลี้ยงชีพในปัจจุบัน กรณีที่ไม่มีบิดาและมารดา ให้ใช้อาชีพหลักของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของนักเรียน โดยแบ่งอาชีพของบิดามารดาออกเป็น 5 อาชีพ ดังนี้

3.1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานสังกัดของรัฐบาล หรือ หน่วยงานสังกัดของรัฐวิสาหกิจ

✓ 3.2. พนักงานเอกชน หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของเอกชน

✓ 3.3. นักธุรกิจ/ค้าขาย หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวเป็นเจ้าของธุรกิจ หรือ การค้าทุกประเภท

3.4. รับจ้างทั่วไป หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปไม่ว่าจะเป็นรายวัน หรือ รายเดือน

✓ 3.5. อื่นๆ หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพที่นอกเหนือจากที่ระบุไว้ข้างต้น

4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดที่บิดามารดาของนักเรียน กรณีที่ไม่มีบิดาและมารดาให้ใช้ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หรือ ผู้อุปการะแทน โดยแบ่งระดับการศึกษาของบิดามารดา เป็น 3 ระดับ ดังนี้

4.1. ระดับการศึกษาสูง หมายถึง ได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4.2. ระดับการศึกษานานกลาง หมายถึง ได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึง ระดับอนุปริญญา

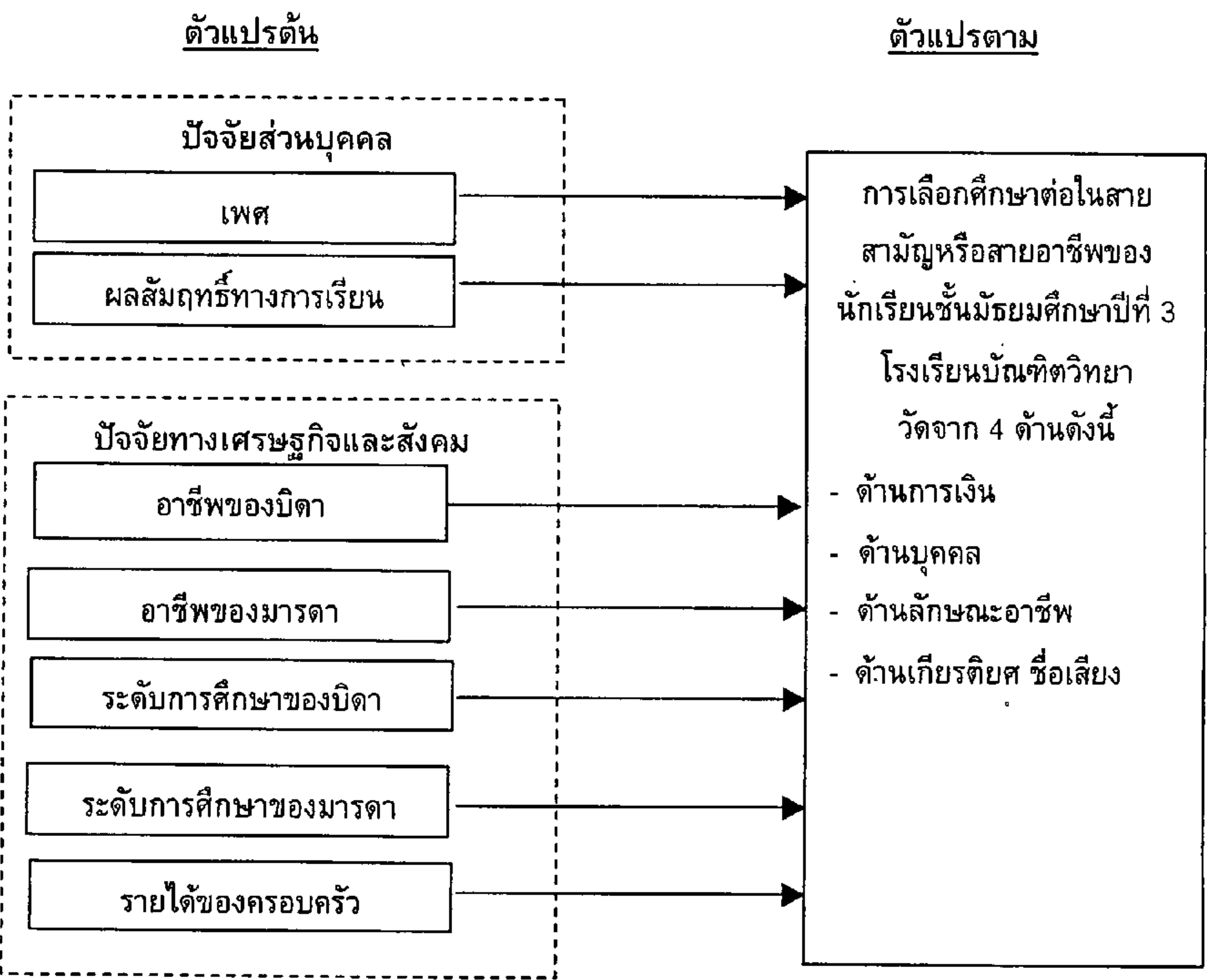
4.3. ระดับการศึกษาต่ำ หมายถึง ได้รับการศึกษากว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5. ระดับรายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ที่สามารถคิดเป็นจำนวนในรูปของเงินตราของบิดามารดาารวมกัน ในกรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ประกอบอาชีพให้ใช้รายได้ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในกรณี

ที่ไม่มีบิดามารดาให้ใช้ระดับรายได้ของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะแทน โดยถือเอารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคนกรุงเทพฯ จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2539 คือ 17,819 บาทต่อเดือน เป็นหลัก (ทองปาน แวงโสธรณ์. 2541 : 11) ซึ่งแบ่งระดับรายได้ออกเป็นกลุ่ม ดังนี้

- 5.1. ระดับรายได้สูง หมายถึง รายได้ของบิดามารดารวมกันแล้วมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป 100,000
- 5.2. ระดับรายได้ปานกลาง หมายถึง รายได้ของบิดามารดารวมกันแล้วอยู่ระหว่าง 10,000 บาท ถึง 30,000 บาท 50,000
- 5.3. ระดับรายได้ต่ำ หมายถึง รายได้ของบิดามารดารวมกันแล้วต่ำกว่า 10,000 บาทลงไป
- 6. การศึกษาสายสามัญ หมายถึง การศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- 7. การศึกษาสายอาชีพ หมายถึง การศึกษาในส่วนวิชาการของสายอาชีพ
- 8. ความต้องการศึกษาต่อ หมายถึง สิ่งที่เป็นสาเหตุในการชักจูงให้ผู้เรียนต้องการที่จะศึกษาต่อ

กรอบความคิดของการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

- 1. ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน
- 2. ตัวแปรต้นมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนต่อระหว่างสายสามัญ กับสายอาชีพแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการตัดสินใจ
2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
3. ความสนใจ
4. ทฤษฎีความต้องการ
5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการตัดสินใจ

ทฤษฎีต่อไปนี้ เป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการหาทางเลือกที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล ซึ่งการตัดสินใจในปัจจุบันได้ทวีความยุ่งยากมากขึ้น มิใช่แต่จะมีทางเลือกมากมายให้ตัดสินใจเลือกเท่านั้น แต่ยังมีข้อขัดข้องในเรื่องค่านิยมที่ยึดถือด้วย การตัดสินใจเกิดจากการพิจารณาทางเลือกหลายทาง แล้วจึงนำหนักทางเลือกเหล่านั้นในส่วนที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของเขาสองเพื่อให้สามารถตัดสินใจได้ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพไครท์ (Crites, 1969 : 570) กล่าวว่า การที่บุคคลแสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพเป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล และทฤษฎีนี้ทำให้ผู้เรียนต้องตัดสินใจเลือกแนวทางที่จะศึกษาต่อระหว่างสายอาชีพหรือเป็นสายสามัญอย่างใดจะดีกว่ากัน เพราะคนหนึ่งคนไม่สามารถจะเลือกทำการศึกษาได้ทั้งสายอาชีพและสายสามัญในขณะเดียวกัน ในส่วนของวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาหนึ่งที่เป็นส่วนในการหาทางเลือกซึ่งเป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุด โดยการตัดสินใจเลือกเพื่อศึกษาต่อทางด้านใดด้านหนึ่งนั้นสามารถเรียกเป็นศัพท์ทางวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ได้ว่าเป็นการ Trade Off ซึ่งเป็นการเลือกศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วต้องตัดสินใจทิ้งอีกอย่างหนึ่งไป ซึ่งในชีวิตจริงของคนเราทุกวันนี้ก็เป็นเช่นนั้นวิชาเศรษฐศาสตร์จึงเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งที่เกิดขึ้นมาเพื่อให้คนเรามีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเป็นศาสตร์แห่งทางเลือกหรือที่เรียกว่า Science of Choices ดังนั้นเราน่าจะดูถึงทฤษฎีการตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้เพื่อจะได้นำมาเป็นเหตุผลในการช่วยคิดที่จะทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

1. ทฤษฎีการตัดสินใจโดยใช้ทฤษฎีอรรถประโยชน์

ทฤษฎีอรรถประโยชน์ ซึ่งตรงกับคำศัพท์ทางภาษาอังกฤษ คือ Utility Theory หรือหนังสือบางเล่มใช้ชื่อว่า ทฤษฎีของการชอบมากกว่า (Preference Theory) (วันชัย ธิจิรวนิช และ สุทัศน์ รัตนเกื้อกังวาน, 2540 : 102) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นทฤษฎีการตัดสินใจที่ไม่ได้คำนึงถึงค่าของเงินเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจ ซึ่งส่วนใหญ่เราจะคุ้นเคยกับการตัดสินใจ คือ การพิจารณาว่าทางเลือกนั้นจะให้ผลตอบแทนสูงที่สุดหรือไม่ แต่ทฤษฎีอรรถประโยชน์จะกระทำโดยการกระทำให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดหรือเกิดความพอใจสูงสุด โดยเปรียบเทียบอรรถประโยชน์ที่ได้จากสินค้าและบริการกับอรรถประโยชน์ของเงินที่จ่ายเพื่อสินค้าและบริการดังกล่าวต้องเท่ากัน แต่บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2527 : 85) ได้ให้คำนิยามศัพท์คำว่า อรรถประโยชน์ ไว้ว่า เป็นคุณสมบัติหรืออำนาจของสินค้าที่จะสนองความต้องการ สร้างประโยชน์หรือความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งในที่นี้หมายถึงตัวของผู้เรียน ซึ่งตามปกตินักเรียนแต่ละคนย่อมเลือกในสาขาไม่เหมือนกัน เพราะอรรถประโยชน์ของแต่ละคนย่อมมีไม่เหมือนกัน ดังนั้นอรรถประโยชน์จึงเป็นสิ่งที่เป็นามธรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล และตัวของนักเรียนเองจะทราบได้โดยการไตร่ตรองใคร่ครวญดูโดยประกอบจาก

ประสบการณ์หรือข้อมูลเดิมที่แต่ละคนมีอยู่ เพื่อตัดสินใจโดยการเปรียบเทียบบรรดาประโยชน์ดังกล่าว ดังนั้นเมื่อนักเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ถ้าเขาต้องการศึกษาต่อก็จะเกิดความต้องการศึกษาต่อ หรืออาจจะเรียกว่าเกิดอุปสงค์ทางการศึกษา (Demand for Education) ไม่ว่าต้องการจะศึกษาต่อทางสายสามัญหรือสายอาชีพก็ตาม ดังนั้น คำว่า อุปสงค์ หรือ Demand หมายถึง ปริมาณสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการ และสามารถซื้อได้จริงๆ ณ ระดับราคาหนึ่งๆ โดยถือว่าปัจจัยอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องคงที่ ในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่า อุปสงค์คือความต้องการที่เป็นผล (Effective Demand) เพราะทำให้ผู้บริโภคในที่นี้คือผู้เรียนมีความพึงพอใจและได้มาซึ่งสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการ แต่ถ้าเกิดความต้องการแล้วแต่ไม่มีอำนาจในการลงทุนเรียนต่อก็จะไม่เกิดอุปสงค์จะเป็นเพียงความต้องการเท่านั้น

2. ทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต

เกอแลต (ทิพย์มาศย์ พลมลศักดิ์. 2530 : 11-12 ; อ้างอิงจาก Tolbert. 1974. *Counseling for Career Development*. p.65-87) ถือว่าทฤษฎีนี้แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจ โดยเริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ และเมื่อบุคคลมีความประสงค์ที่ต้องการจะตัดสินใจ บุคคลนั้นก็ประสงค์จะได้รับข้อเสนอแนะ โดยเขาจะรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจของเขา ต่อจากนั้นบุคคลก็จะพิจารณาข้อมูลที่ได้รับ และพยายามนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับกระบวนการเลือกพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก สำหรับการทำนายผลอาจจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีตและระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น ซึ่งการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใดจะขึ้นอยู่กับสิ่ง 2 ประการ คือ ข้อมูลที่รวบรวมได้และน้ำหนักในการคาดคะเนอย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

สำหรับลำดับขั้นต่อไปนี้เป็นระบบค่านิยม ในขั้นนี้บุคคลจะพิจารณาถึงผลที่พึงปรารถนา เขาจะเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับลำดับขั้นของค่านิยม เช่น ถ้าเขาเลือกวิชาชีพนี้ เพื่อต้องการเงินเดือนมาก หรือคาดได้ว่าเขาสามารถเรียนจบในสาขาวิชานี้ได้และจะได้มีโอกาสศึกษาต่อ เขาอาจจะต้องตั้งคำถามว่าค่านิยมสูงสุดของเขานั้นคืออะไร ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจเลือกของเขาเหมาะสมยิ่งขึ้น

ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการประเมินผลและการเลือกตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นผลจากการตัดสินใจได้ในครั้งนั้น โดยได้ผลที่ได้รับเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและข้อมูล หรือตัดสินใจที่จะสำรวจต่อไป โดยวางแผนสำรวจเพื่อให้ได้รับข้อมูลใหม่ เพื่อการตัดสินใจครั้งต่อไป

สำหรับวงจรกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังนี้คือ

1. จุดมุ่งหมาย บุคคลต้องการตัดสินใจเมื่อมีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทาง
2. ข้อเสนอแนะ บุคคลจะต้องค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกนั้นๆ
3. ความเป็นไปได้ โดยจะต้องค้นหาความเป็นไปได้ทั้งหมดของกิจกรรม
4. ความเป็นไปได้ของผลที่ได้รับ โดยจะต้องตรวจสอบลำดับความเป็นไปได้ในแต่ละทางเลือก
5. ความน่าจะเป็นของผลที่ได้รับ โดยการทำนายความน่าจะเป็นของแต่ละลำดับ
6. ค่านิยม โดยการประเมินความต้องการของบุคคลในแต่ละลำดับ
7. การประเมินผล โดยประเมินความเหมาะสมและเลือกตัดสินใจ
8. การตัดสินใจ มีการตัดสินใจซึ่งอาจเป็น
 - 8.1. การตัดสินใจสิ้นสุดลง
 - 8.2. การค้นหาข้อเสนอแนะใหม่

จากทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต สรุปว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เป็นระบบประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ระบบข้อมูลที่ดี พิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก ค่านิยมและการประเมินผล แล้วจึงตัดสินใจ เพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดที่เหมาะสมที่สุดของแต่ละบุคคล

3. ทฤษฎีการตัดสินใจของทิตแมนและโอฮารา

ทิตแมนและโอฮารา (พรศรี สุนสวัสดิ์. 2533 : 12-13 ; อ้างอิงจาก Tiedman and O'hara. 1963. *Career Development*.) มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในการประกอบอาชีพเป็น กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และพัฒนามาเป็นระยะเวลานาน ทิตแมนและโอฮารา ได้แบ่งพัฒนาการด้าน อาชีพออกเป็นขั้นๆดังนี้

2.1. ขั้นเตรียมเลือกอาชีพ ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลจะเผชิญกับปัญหาเฉพาะหน้า เช่น จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่จะต้องเรียน หรือเริ่มคิดเตรียมการที่จะเลือกอาชีพในอนาคต ในขั้นนี้บุคคลจะใช้ กระบวนการวิเคราะห์แยกแยะ รายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม และก่อตัวเป็นความคิดที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนหรือเลือกอาชีพ ในขั้นนี้แบ่งย่อยออกเป็น 4 ขั้นดังนี้ คือ

2.1.1. ขั้นการสำรวจ ในขั้นนี้บุคคลจะสำรวจและประเมินตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจและความต้องการ นอกจากนี้ยังมีการสำรวจลักษณะสาขาวิชาหรือ ลักษณะอาชีพ ข้อดี และ ข้อบกพร่องของอาชีพด้วย

2.1.2. ขั้นการก่อตัวของความคิด เมื่อได้ประเมินตนเองและวิเคราะห์อาชีพหรือสาขาวิชา และก็จะรวมตัวเป็นแนวความคิด ซึ่งจะนำไปใช้ในการตัดสินใจลองเลือกสายการเรียนหรืออาชีพ

2.1.3. ขั้นการลองเลือกอาชีพ ในขั้นนี้บุคคลจะตัดสินใจลองเลือกสายการเรียนหรืออาชีพ

2.1.4. ขั้นการพิจารณารายละเอียด เพื่อความกระจ่างชัดเจนและแน่นอนในการตัดสินใจ ในขั้นนี้บุคคลจะหารายละเอียดเพิ่มเติมในสาขาวิชาหรืออาชีพที่เลือกอีกครั้ง เพื่อการตัดสินใจที่แน่นอน

2.2 ขั้นการประกอบอาชีพและการปรับตัวในการทำงาน เมื่อบุคคลตัดสินใจเลือกสาขาการเรียน และอาชีพได้แล้วก็จะไปสู่ขั้นดำเนินการศึกษา หรือประกอบอาชีพ ตามที่ได้เลือกสรรแล้วนั้น ในขั้นนี้จะแบ่งย่อยได้เป็น 3 ขั้น คือ

2.2.1. ขั้นการนำตนเองเข้าสู่การศึกษาหรือทำงาน ขั้นนี้บุคคลจะเข้าทำงานหรือศึกษาตามสาขาที่ตนได้ตัดสินใจเลือกแล้ว

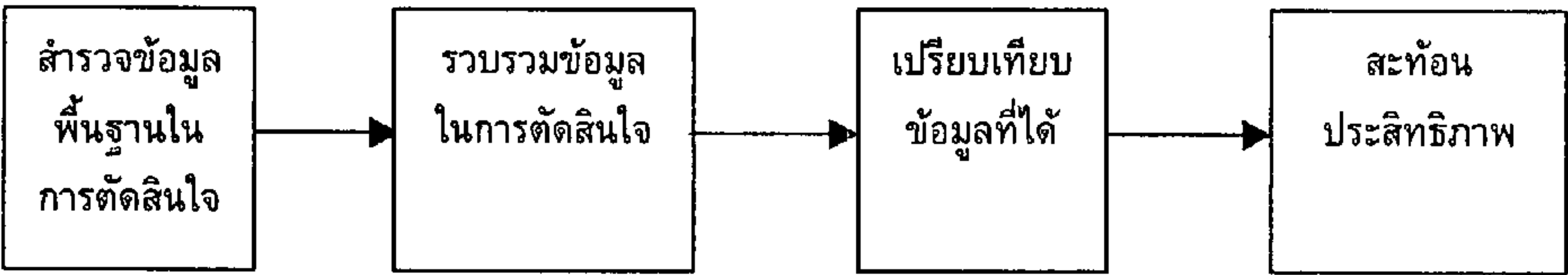
2.2.2. ขั้นการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง ถ้าบุคคลประสบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาหรือประกอบอาชีพในสาขาที่เลือกแล้วนั้น บุคคลก็จะปรับปรุงตนเองหรือสำรวจตนเองและอาชีพหรือสาขาที่เรียนใหม่เพื่อไปสู่การตัดสินใจเลือกการศึกษา หรืออาชีพใหม่ให้เหมาะสมต่อไป

2.2.3. ขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ถ้าบุคคลประสบความสำเร็จในการศึกษา หรือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้วนั้นก็จะเป็นกำลังใจให้บุคคลมุ่งมั่นศึกษาหรือประกอบอาชีพให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากทฤษฎีการตัดสินใจของทิตแมนและโอฮารา สรุปว่า ทิตแมนและโอฮาราได้ย้ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลกับอาชีพ ที่เห็นได้ชัดเจนจากการที่บุคคลต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจเป็น ทฤษฎีที่ได้ย้ำเรื่องของการตัดสินใจว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการทางอาชีพ

✓ ทฤษฎีการตัดสินใจของนักวิชาการหลายๆท่าน สรุปว่า การตัดสินใจในบางเหตุการณ์ก็ไม่สามารถจะ คิดถึงค่าต้นทุนผลตอบแทนได้หรือผลกำไร เพราะอาจจะมีปัจจัยหรือเหตุผลอื่นที่ทำให้ผู้เลือกทางเดินคิดว่า ถ้าเลือกทางเดินนี้แล้วถึงแม้ว่าจะได้รับค่าตอบแทนน้อยกว่า แต่ผู้เลือกทางเดินนี้ก็อยากจะได้รับผลตอบแทน

อื่นๆนอกเหนือจากเงินตราก็ได้ นอกจากนี้การตัดสินใจยังเป็นการเลือกทางที่ให้เดินโดยมีพื้นฐานความรู้ที่ได้รับ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเปรียบเทียบกับว่าทางใดดีกว่ากันในสายตาของผู้เลือกเพราะเหตุการณ์ที่เหมือนกันแต่ให้คนเลือกต่างกันผลของการเลือกก็อาจมีความแตกต่างกันก็ได้แล้วแต่ความรู้พื้นฐานในการได้รับข้อมูลในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

1. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอพพอค

ฮอพพอค (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 87-88 ; อ้างอิงจาก Hoppock. 1967. *Occupation Information.*) กล่าวถึงความต้องการของบุคคลและความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพและพัฒนาอาชีพ และกล่าวถึงหลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

- 1.1. บุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และความต้องการประการหนึ่งคือความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง
- 1.2. อาชีพที่บุคคลเลือก มักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่า จะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด
- 1.3. บุคคลอาจจะรับรู้ความต้องการของตนเองอย่างชัดเจนถูกต้อง หรืออาจจะรับรู้อย่างเลื่อนลางว่ามีบางสิ่งบางอย่างที่ดึงดูดความสนใจ แต่ไม่ว่าบุคคลจะรับรู้ความต้องการของตนเองได้ชัดเจนหรือไม่เพียงใดความต้องการดังกล่าวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
- 1.4. พัฒนาการทางอาชีพเริ่มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักเป็นครั้งแรกว่า อาชีพสามารถช่วยสนองความต้องการของตนได้
- 1.5. พัฒนาการทางอาชีพจะดำเนินก้าวหน้าไปและอาชีพที่เลือกจะดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนอาชีพที่จะเลือกได้ว่า จะสนองความต้องการของตนเองได้ดีเพียงใดและความสามารถในการคาดคะเนนั้นจะขึ้นกับความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะวินิจฉัยวิเคราะห์ได้กระจ่างชัด
- 1.6. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมและฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเลือกอาชีพ เพราะช่วยให้บุคคลได้ตระหนักถึงความต้องการของตนเอง และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพที่เขาจะเลือกนั้น จะสนองความต้องการของเขาได้มากน้อยเพียงใด
- 1.7. ข้อสนเทศทางอาชีพ จะมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพต่างๆที่อาจจะสนองความต้องการของตนและช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่าอาชีพใดจะสนองความต้องการของตนได้ดีกว่าอาชีพอื่นๆ

1.8. ความพึงพอใจในงานหรืออาชีพ จะขึ้นกับงานที่บุคคลได้ทำนั้น สนองความต้องการตามที่บุคคลนั้นคาดหวังมากน้อยเพียงใด และระดับความพึงพอใจจะพิจารณาได้จากอัตราส่วนของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง และความต้องการที่คาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนอง

1.9. ความพึงพอใจเป็นผลจากงานซึ่งสนองความต้องการของบุคคลในปัจจุบันหรือเป็นผลจากงานซึ่งมีที่กล่าวว่าจะสนองความต้องการของบุคคลนั้นในอนาคต

1.10. การเลือกอาชีพของบุคคลหรืออาชีพที่บุคคลจะเลือก จะเปลี่ยนได้เสมอ ถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าการเปลี่ยนนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่า

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอฟพอค สรุปได้ว่า บุคคลส่วนมากเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาที่เรียนเพื่อจะสนองความต้องการของตนเองและการเลือกอาชีพหรือสาขาวิชาที่เรียนก็จะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆทั้งนี้บุคคลต้องรู้จัก เข้าใจ และยอมรับตัวเองในทุกด้านในคุณลักษณะของงาน รู้จักเข้าใจในงานอาชีพ เช่น ลักษณะของงานหรือภารกิจที่ต้องทำต้องปฏิบัติ สภาพแวดล้อมของงาน คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เป็นต้น แล้วบุคคลจึงตัดสินใจตามความต้องการ ความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ดังนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพหรือเรียนต่อจะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด ต้องเป็นกระบวนการที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์

ฮอลแลนด์ (ประยูร มัยโกคา. 2539 : 21-23 ; อ้างอิงจาก Holland. 1966. *The Psychology of Vocational Choice.*) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพและสร้างแบบวัดความสนใจในอาชีพ และแบบสำรวจบุคลิกภาพของตนเองเพื่อช่วยในการประกอบอาชีพ โดยมีแนวความคิดว่า การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกของบุคลิกภาพและความสนใจในอาชีพ แสดงให้เห็นถึงลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ในการทำงานและการใช้เวลาว่าง ฮอลแลนด์ ได้ศึกษาถึงสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะของบุคคลหรือบุคลิกภาพ แล้วสรุปว่าความพึงพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และสัมฤทธิ์ผลในการทำงานขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพของแต่ละคนกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน โดยสาระสำคัญของทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์มี 4 ประการ คือ

2.1. ลักษณะของบุคลิกภาพ และสภาพแวดล้อมทางอาชีพของบุคคลตามที่ฮอลแลนด์ได้แบ่งไว้มี 6 ประเภท

2.1.1. ประเภทที่ชอบสิ่งที่เป็นรูปธรรม บุคคลประเภทนี้ชอบเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ เป็นรูปธรรมหรือกิจกรรมที่ไม่ค่อยมีความสลับซับซ้อน มีร่างกายที่แข็งแรงคล่องแคล่ว ว่องไว สามารถทำงานหนักได้และโดยทั่วไป จึงไม่ค่อยชอบเข้าสังคม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ได้แก่ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานช่างฝีมือ เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างซ่อมบำรุง ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ และอาชีพเกษตร เป็นต้น

2.1.2. ประเภทที่มีสติปัญญาดี เป็นพวกที่ชอบทำงานที่ใช้สมองมากกว่าใช้กำลัง มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ดี ชอบความอิสระ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ ได้แก่ อาชีพ นักวิทยาศาสตร์ ในสาขาต่างๆ เช่น แพทย์ นักเคมี นักฟิสิกส์ นักคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2.1.3. ประเภทที่ชอบสังคม เป็นบุคคลที่ชอบสังคมกับผู้อื่น ชอบแสดงตัวชอบสนทนา โดยทั่วไปจะมีทักษะในสังคม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ ได้แก่ อาชีพเกี่ยวกับการศึกษาและสังคม เช่น ครู อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และนักแนะแนว เป็นต้น

2.1.4. ประเภทชอบระเบียบแบบแผน เป็นบุคคลที่เคร่งครัดกับกฎเกณฑ์ ไม่ค่อยมีความยืดหยุ่น มีความรอบคอบและขยันหมั่นเพียร สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ได้แก่ งานที่

เกี่ยวกับตัวเลข งานที่เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน หรืองานที่จะต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เช่น เสมียน เลขานุการ บรรณารักษ์และนักสถิติ เป็นต้น

2.1.5. ประเภทชอบความทะเยอทะยาน เป็นผู้มีลักษณะความเป็นผู้นำ ชอบมีอำนาจ มีความสามารถในการเพื่โน้มน้าวจิตใจคนอื่น มีความกล้าได้กล้าเสีย และชอบแสดงตัว สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ ได้แก่ อาชีพที่เกี่ยวกับการบริการ การค้า นักการเมือง เช่น อาชีพผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้จัดการฝ่ายบุคคล นักธุรกิจและนักการเมือง เป็นต้น

2.1.6. ประเภทชอบศิลปะ เป็นบุคคลที่มีจินตนาการสูง มีความคิดเห็นทางด้านศิลปะเป็นของตนเอง ชอบอิสรภาพ ไม่ชอบระเบียบแบบแผนสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบุคคลประเภทนี้ ได้แก่ อาชีพที่เกี่ยวกับศิลปะ เช่น จิตรกร ปฏิมากร ช่างออกแบบ นักประพันธ์ นักดนตรี เป็นต้น

2.2. บรรดาอาชีพต่างๆสามารถแบ่งตามลักษณะและสภาพแวดล้อมได้ 6 ชนิด ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของคนทั้ง 6 ประเภท โดยที่บุคลิกภาพด้านอาชีพของบุคคลต่างกัน จึงทำให้ความสนใจ และความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มที่จะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่างๆที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้นบุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีย่อไรที่คล้ายๆกัน

2.3. บุคคลย่อมแสวงหาสภาพแวดล้อม และอาชีพที่เปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ทักษะ และความสามารถ เพื่อแสดงออกถึงค่านิยมและทัศนคติ ตลอดจนการมีบทบาทที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงบทบาทที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง

2.4. พฤติกรรมของบุคคล สามารถอธิบายได้จากปฏิกริยาระหว่างแบบฉบับแห่งพฤติกรรมของเขากับสภาพแวดล้อมของเขา

จากทฤษฎีของการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ สรุปว่า บุคคลจะพยายามเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และสภาพแวดล้อมที่ตนเองต้องการ โดยฮอลแลนด์ได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 6 ประเภท คือ 1.ประเภทที่ชอบสิ่งที่เป็นรูปธรรม 2.ประเภทที่มีสติปัญญาดี 3.ประเภทที่ชอบสังคม 4.ประเภทชอบระเบียบแบบแผนเป็นบุคคลที่เคร่งครัดกับกฎเกณฑ์ 5.ประเภทชอบความทะเยอทะยาน 6.ประเภทชอบศิลปะ

3. ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินจ์เบิร์ก

กินจ์เบิร์ก (ประยูร มัยโกตา. 2539 : 26-27 ; อ้างอิงจาก Gingberg. 1966. *The Development of Human Resources.*) ได้สรุปถึงทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพไว้ โดยได้ศึกษาพัฒนาการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่ง และตั้งเป็นทฤษฎีขึ้นมา และกล่าวถึงการเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นลำดับติดต่อกันไป แต่ละขั้นของกระบวนการ มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางอายุของแต่ละคน ซึ่งกาลเวลาเหล่านี้จะไม่ย้อนกลับไปอีก ดังนั้นเมื่อตัดสินใจไปแล้วจะกลับหลังไม่ได้ การเลือกเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่กาลข้างหน้า และจบลงด้วยการผสมกลมกลืนระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเองกับความเป็นจริงในโลก ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเลือก ตามทฤษฎีของกินจ์เบิร์ก และคณะประกอบด้วยหลัก 4 ประการ คือ

3.1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้น โดยใช้เวลานานกว่า 10 ปี ขึ้นไป

3.2. กระบวนการนี้ไม่มีการย้อนกลับ

3.3. กระบวนการเลือกอาชีพ สำเร็จได้ด้วยการประสานระหว่างความสนใจ ความสามารถ คำนิยม และ ความเป็นจริงของสภาพแวดล้อม

3.4. กระบวนการเลือกอาชีพครอบคลุมระยะต่างๆที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

3.4.1. ระยะการเฟื่องฟู บุคคลที่อยู่ในระยะนี้ คือ วัยเด็กตอนต้น วัยนี้จะมีการพิจารณา การเลือกอาชีพอย่างคร่าวๆขาดเหตุผลที่สมควร และขาดรากฐานของความเป็นจริง ดังนั้นการเลือกอาชีพใน ระยะนี้ จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นการเลือกอาชีพตามอุดมคติ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

3.4.2. ระยะการทดลอง เริ่มเมื่ออายุ 11-17 ปี ระยะนี้บุคคลจะเริ่มมีความรู้สึก และยอมรับว่า ตนเองสนใจและชอบทำกิจกรรมบางประเภท จนกระทั่งในที่สุดก็จะเริ่มจัดระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ ความสามารถทางอาชีพ และคุณค่าทางอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

3.4.3. ระยะความเป็นจริง อายุ 17 ปี ถึง วัยผู้ใหญ่ โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.4.3.1. ขั้นการสำรวจ เป็นระยะที่มีความกระตือรือร้นที่สร้างความสมบูรณ์ให้กับ การเลือกอาชีพของตน โดยการประเมินจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับอาชีพในลักษณะที่เป็นจริง

3.4.3.2. ขั้นการตัดสินใจแน่นอน เมื่อบุคคลมีประสบการณ์ และการประเมินผล ก็จะทำให้เขาอยู่ในระยะของการก่อเป็นรูปเป็นร่าง ในด้านอาชีพที่ชัดเจน

3.4.3.3. ขั้นการระบายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ บุคคลเริ่มให้ความสนใจกับตำแหน่งหน้าที่ต่างๆของงานอาชีพ จะมีการระบุและเลือกอาชีพในที่สุด หากอาชีพใดไม่เป็นที่พอใจก็ อาจจะเปลี่ยนโดยการเฝ้าหาความรู้ใหม่เฉพาะอาชีพอีกต่อไป

จากทฤษฎีของการเลือกอาชีพของกินจ์เบิร์ก สรุปว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการคิดที่มีความ ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาที่ยาวนานตั้งแต่เกิดจนถึงตาย และเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปข้างหน้าเหมือนกับ เวลาที่เมื่อเลือกที่จะเดินแล้วไม่สามารถย้อนกลับได้ โดยในวัยเด็กจะเป็นวัยแห่งการเฟื่องฟู เมื่อโตขึ้นมาก็จะเป็นวัยแห่งการทดลอง หาอาชีพที่เหมาะสมกับชีวิตของตัวผู้เลือก ซึ่งน่าจะเป็นวัยที่เลือกทำการค้นหาตัวเอง ว่าตนเองเหมาะสมกับอาชีพอะไร และจะทำการศึกษาต่อในสาขาอาชีพที่ตนต้องการจะประกอบในอนาคต จนมาถึงวัยแห่งการเลือกอาชีพ จะเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความเป็นจริงในอาชีพที่ตนเองได้ตัดสินใจเลือก ดำเนินการ

จากการศึกษาทฤษฎีการเลือกอาชีพของนักวิชาการแต่ละท่าน สรุปได้ดังนี้ ตามปกติคนเรามี ความต้องการประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งเราก็ต้องเลือกทำการศึกษาย่างนั้นๆ ซึ่งการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนถึงตาย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจครั้งเดียวตลอดชีวิต แต่จะลำดับต่อกันไป และเมื่อตัดสินใจไปแล้วก็จะไม่สามารถเรียกร้องกลับมาอีกได้เหมือนกับเวลาที่ผ่านมาเลยไป การเลือกอาชีพ ส่วนใหญ่จะเลือกตามความชอบของตัวบุคคลเป็นหลัก แต่บางส่วนอาจจะเลือกตามปัจจัยอื่นๆ เช่น บุคคล รอบข้าง สิ่งแวดล้อม ครอบครัว เพื่อน เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการและความเหมาะสมกับบุคลิก ของบุคคลที่ทำการเลือกอาชีพ

ความสนใจ

1. ความหมาย

คำว่า ความสนใจ ในภาษาอังกฤษตรงกับคำว่า INTEREST ซึ่งเป็นตัวเริ่มต้นของความต้องการที่จะกระทำการสิ่งต่างๆให้เกิดขึ้น การที่เราเกิดความต้องการขึ้นนั้นแสดงว่าเรามีความสนใจในสิ่งนั้นๆ ซึ่งความหมายของคำว่าความสนใจได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สวัสดี เรืองฉาย (2518 : 16-17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นแรงผลักดันอันหนึ่งที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ตนรู้สึกว่าจะชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆและยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524 : 8-9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆแล้วจะแสวงหาหรือรวบรวมหรือร่วมปฏิบัติในสิ่งเหล่านั้น

พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 194) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ คือ แรงผลักดันที่จะกระตุ้นให้บุคคลแสดงออกด้วยการเลือกกระทำสิ่งที่เขาชอบและในสิ่งที่เมื่อกระทำแล้วบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายถึงทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดีนั่นเอง

สุชา จันทรเฒ (2536 : 74) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะและความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และกระทำการจนบรรลุความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง เป็นความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลมีจิตใจผูกพันและจดจ่อเลือกหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่นจะบรรลุถึงความมุ่งหมาย

สัญญา รัตนวรารักษ์ (2542 : 6) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความสนใจไว้ว่า เป็นความสามารถเฉพาะที่บุคคลกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดดีเป็นพิเศษตามธรรมชาติหรือผลรวมของลักษณะต่างๆและสมรรถภาพที่ใช้เป็นรากฐานในการทำนายระดับความสัมฤทธิ์ผลแน่นอนของบุคคลซึ่งตามปกติแล้วจะแสดงออกมาให้ทราบได้โดยการปฏิบัติหรือทดลองกระทำจริง

ดังนั้นความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลนั้นกระทำในสิ่งที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ นอกจากนั้นยังเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มีผลไปสู่ความสำเร็จอีกด้วย

2. ประเภทของความสนใจ

ความสนใจ แบ่งออกเป็นความสนใจภายนอกและความสนใจภายใน ซึ่งต่างก็มีแรงขับ หรือการผลักดันให้เกิดความสนใจต้องการที่จะทำงานในสิ่งที่ชอบ โดย พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 194) ได้แบ่งความสนใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1. ความสนใจภายนอก (Extrinsic Interest) คือ ความสนใจที่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกที่มากระทำต่อบุคคลเช่น การให้รางวัล การชมเชย เป็นตัวที่ทำให้เราสนใจที่จะเรียนหรือปฏิบัติกิจกรรมที่มีเรื่องนั้นๆ

2.2. ความสนใจภายใน (Intrinsic Interest) คือ ความสนใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคลที่มุ่งจะกระทำใดๆให้ประสบผลสำเร็จ

3. ตัวอิทธิพลที่สร้างความสนใจ

สุชา จันทรเฒ (2536 : 75) ได้กล่าวถึงอิทธิพลที่สร้างความสนใจไว้ว่า เด็กมีความสนใจเพิ่มขึ้นตามอายุ เด็กมีการพัฒนาการมากขึ้น ความสนใจของเด็กก็กว้างขวางยิ่งขึ้น และเมื่อมีความสามารถเพิ่มขึ้นหรือวุฒิภาวะเพิ่มขึ้น ความสนใจของเด็กจึงขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

3.1. ความสามารถ ถ้าเด็กยังไม่มีพัฒนาการทางร่างกายดีพอ เด็กก็จะยังไม่สนใจการใช้ส่วนต่างๆของร่างกาย เช่น ถ้าเด็กยังใช้เท้าไม่คล่อง เด็กก็จะไม่สนใจการเล่นฟุตบอลจนกว่าเด็กจะใช้เท้าคล่องเป็นต้น

3.2. การศึกษา เด็กได้รับการศึกษาอบรมทางใด เด็กก็จะสนใจทางนั้น ธรรมชาติของเด็กนั้นดีอยู่แล้วครูสามารถจะสร้างเด็กให้สนใจในเรื่องใดก็ได้ เช่น เด็กสอบวิชาประวัติศาสตร์ได้คะแนนดีก็สนใจในวิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้น

3.3. ความถนัดตามธรรมชาติ เด็กจะมีความสนใจในสิ่งที่ตนมีความถนัดตามธรรมชาติ เช่น ถนัดวาดรูปภาพ ก็สนใจเรื่องเกี่ยวกับอุปกรณ์การวาดรูปภาพ ดินสอสี สีน้ำ สีเทียน เป็นต้น

3.4. บุคลิกภาพ บุคลิกภาพสามารถจะส่งเสริมความสนใจในการเล่นกีฬาที่ต้องใช้ร่างกาย เด็กที่ร่างกายไม่แข็งแรง ก็สนใจกีฬาในร่ม เป็นต้น

3.5. ความคล่องแคล่ว เด็กมีความคล่องแคล่วทางใดก็สนใจในสิ่งนั้น เด็กมีความคล่องแคล่วทางใช้เท้าก็มักสนใจการเล่นที่เกี่ยวกับใช้เท้า เช่น วิ่งเร็ว วิ่งเก็บของ และวิ่งไล่จับ เป็นต้น

3.6. ความแปลกประหลาดของสิ่งที่ได้พบเห็น เช่น เด็กที่ไม่เคยไปสวนสัตว์ เมื่อไปครั้งแรกก็จะสนใจในสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นอย่างมาก

3.7. การเอาอย่าง สิ่งใดที่คนในหมู่คณะนิยม หรือสนใจจะทำให้คนที่เข้าร่วมเกิดความสนใจตามไปด้วย เช่น เด็กส่วนมากเมื่อเห็น พ่อ แม่ ครู หรือเพื่อน ชอบหรือสนใจในสิ่งใดก็จะพลอยสนใจหรือเอาใจใส่ตามไปด้วย

3.8. ความต้องการ เช่น เมื่อเด็กอยากเป็นคนเรียนเก่ง ก็จะพยายามสนใจเรียนเพื่อให้ได้ที่ 1 เป็นต้น

ซึ่งสรุปจากข้างต้นได้ว่า ความสนใจที่เกิดขึ้นจะได้รับอิทธิพลมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความต้องการ ความสามารถ ความถนัด การได้รับการศึกษาและบุคลิกภาพ เป็นต้น

4. ปัจจัยที่ส่งผลให้ความสนใจของแต่ละคนแตกต่างกัน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจของแต่ละคนแตกต่างกัน สุชา จันทรเฒ (2536 : 75-76) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ความสนใจของแต่ละคนแตกต่างกันมีหลายประการได้แก่

4.1. สิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวที่สำคัญ คือ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

4.2. บุคลิกภาพของบุคคลที่สำคัญๆ คือ อายุ เพศ ระดับสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย ความถนัดตามธรรมชาติ สุขภาพ

ดังนั้นความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ แรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลนั้นกระทำในสิ่งที่ตนชอบมากกว่าสิ่งอื่นๆ นอกจากนั้นยังเป็นองค์ประกอบที่ทำให้มีผลไปสู่ความสำเร็จอีกด้วย ซึ่งความสนใจอาจเกิดจากภายในตัวเราเองหรือภายนอกตัวเราเองก็ได้ จากการศึกษาพบว่า ความสนใจจะเกิดจากสาเหตุหรือสิ่งต่างๆ เช่น ความสามารถ การศึกษา ความถนัดตามธรรมชาติ บุคลิกภาพ ความคล่องแคล่ว ความแปลกประหลาดของสิ่งที่ได้พบเห็น การเอาอย่าง ความต้องการ สิ่งแวดล้อม และสภาพส่วนตัวของบุคคลคนนั้นด้วย

ทฤษฎีความต้องการ

เมื่อมีความสนใจแล้วคนเราก็มีความต้องการที่อยากจะได้อะไรจะเป็นสิ่งต่างๆที่เราต้องการ ทำให้มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้คิดค้นทฤษฎีเพื่อหาคำตอบของความต้องการ ดังเช่น ทฤษฎีความต้องการที่จะกล่าวต่อไปนี้ กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 166) ได้กล่าวไว้ว่า ในทางจิตวิทยาถือว่าความต้องการเป็นเรื่องที่พัวพันกับการดำรงชีวิตให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปต่างๆ ทั้งในรูปของความต้องการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นพบภายหลัง กล่าวโดยสรุปของความต้องการของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการใหญ่ๆ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการทางจิตใจ
3. ความต้องการทางสังคม

เนื่องจากทฤษฎีความต้องการมีหลายทฤษฎี สำหรับทฤษฎีความต้องการที่กล่าวถึงปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการได้แก่ทฤษฎีดังต่อไปนี้ จะขอยกทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์มาใช้โดยแนวทางของทฤษฎีมีดังนี้

1. อุปสงค์ทางการศึกษา

บุญพุ่ม เสนารักษ์. (2531 : 162-169) ได้กล่าวถึง อุปสงค์ทางการศึกษามีความแตกต่างจากอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วไป คือ

1. การศึกษาเป็นสินค้าที่ไม่สร้างเฉพาะความพึงพอใจแก่ผู้บริโภค แต่ยังเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนไม่ทางใดก็ทางหนึ่งในอนาคต เพราะการศึกษาย่อมเป็นการเพิ่มโอกาสให้เขามีเพื่อนและรู้จักบุคคลในวงการต่างๆมากขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต และก็ทำให้อย่างน้อยตัวของนักเรียนก็ได้รับการนับหน้าถือตามากขึ้นในสังคมอีกด้วย
2. การศึกษาแม้จะเป็นสินค้าบริโภค แต่จะไม่หมดสิ้นเหมือนกับสินค้าทั่วไป แต่จะตรงกันข้ามยิ่งบริโภคมากขึ้นก็จะทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้นไปอีก
3. การศึกษาเป็นสินค้าที่ไม่สามารถแยกออกเป็นปริมาณได้แน่นอนเหมือนกับสินค้าประเภทอื่นๆ
4. ในการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหาต่างๆเองทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการเลือกประเภทสินค้าที่จะบริโภคหรือแหล่งที่ซื้อก็ตามแต่สินค้าทางการศึกษาผู้บริโภคส่วนใหญ่คือตัวของผู้เรียนจะไม่ค่อยมีอิสระในการตัดสินใจโดยเฉพาะในเรื่องการเลือกสาขาวิชาและสถาบันการศึกษาที่จะเรียน ซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมักจะทำหน้าที่ในการตัดสินใจหรือเลือกแทนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งความเป็นจริงของข้อนี้จะปรากฏชัดเจนเมื่อผู้เรียนอยู่ในระดับการศึกษาชั้นต้นๆ เช่น อนุบาล ประถม และมัธยมศึกษา

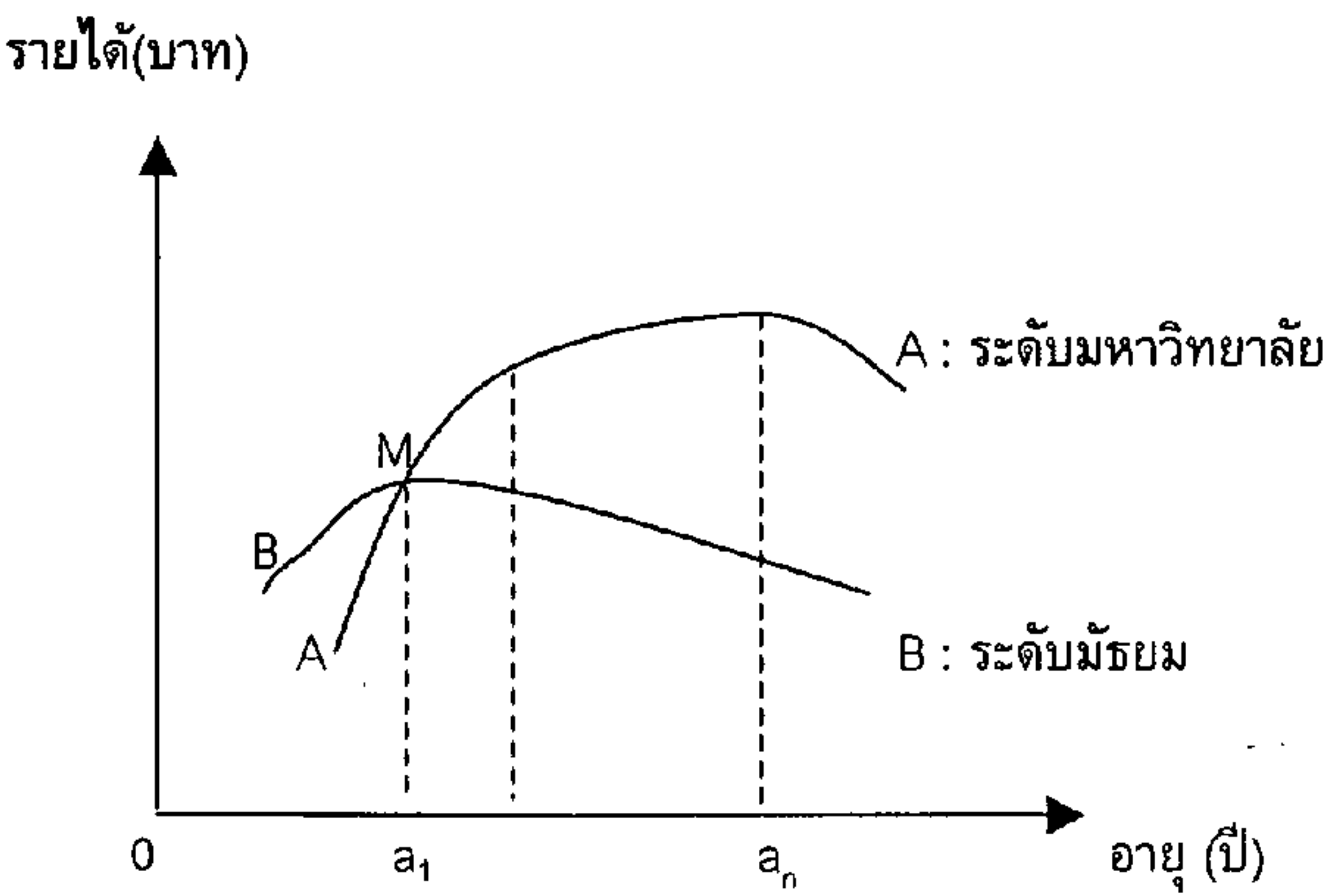
5. ตามปกติอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการทั่วไปของบุคคลมักจะเกิดจากแรงผลักดันภายในตัวของเขาเอง แต่อุปสงค์สำหรับการศึกษาจะเกิดสาเหตุจากสิ่งต่างๆดังนี้

5.1. ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจใคร่รู้ หรืออาจจะรู้คำตอบที่ยังไม่กระจ่าง ถ้าบุคคลมีความสนใจหรือไม่หาคำตอบในสิ่งที่ตนยังมีปัญหาอยู่เขาก็จะพยายามศึกษาหาคำตอบในเรื่องเหล่านั้นโดยอาจจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือเข้ารับการศึกษจากสถาบันที่เปิดสอนโดยตรง

5.2. การได้รับแรงจูงใจและแรงผลักดันจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

5.3. ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ถ้าบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีฐานะมั่นคง มีรายได้สูง มักจะส่งเสริมบุตรหลานให้ได้เล่าเรียนสูงๆ ซึ่งแตกต่างจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความยากจนและด้อยฐานะโอกาสที่เด็กดังกล่าวจะได้รับการศึกษาสูงๆย่อมมีน้อย

5.4. รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น รายได้หรือผลตอบแทนก็มักจะสูงขึ้นด้วย รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับระดับการศึกษา ณ ระดับอายุต่างๆ

จากกราฟข้างต้นพบว่า กลุ่มบุคคลที่มีการศึกษามากจะได้รับผลตอบแทนมากในการประกอบอาชีพระยะแรกๆ เมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีการศึกษาสูงในวัยเดียวกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะต้องใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนนาน แต่ในระยะเวลายาวผลตอบแทนของกลุ่มดังกล่าวจะมีผลตรงกันข้าม เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาแล้วได้ทำงานผลตอบแทนจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนถึงระดับสูงสุดที่จะ a_0 ซึ่งเป็นช่วงอายุระหว่าง 55 ปี ถึง 60 ปี ซึ่งเป็นช่วงบั้นปลายของชีวิต ในขณะที่กลุ่มระดับมัธยมแม้จะได้รายได้ตอบแทนสูงมากจากการประกอบอาชีพในระยะแรก แต่ในระยะยาวผลประโยชน์ที่ได้รับจะเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่หนึ่งและเมื่ออายุเลยวัยกลางคนไปแล้วระดับรายได้ของกลุ่มนี้ก็ยังคงต่ำกว่ากลุ่มแรกอยู่นั่นเอง

5.5. ค่านิยมของสังคม ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษามักจะเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและมีจริยธรรมอันดีงาม ดังนั้นความต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดอุปสงค์ทางการศึกษา

5.6. ความกระตือรือร้นที่จะเลื่อนฐานะและยกระดับชีวิตของตนให้สูงขึ้น

จากการศึกษาอุปสงค์สำหรับการศึกษา นั้นมันจะไม่เกิดจากการที่บุคคลประสงค์จะนำไปสนองความต้องการของเขาโดยตรง หากแต่ประสงค์จะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างอื่น เช่น ลาภยศ สรรเสริญ รายได้ในอนาคต เป็นต้น สาเหตุนี้เราจึงสามารถกล่าวได้ว่า อุปสงค์สำหรับการศึกษาเป็นอุปสงค์ต่อเนื่องหรืออุปสงค์ชักนำ เพราะอุปสงค์ดังกล่าวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างอื่นต่อเนื่อง

2. ทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์

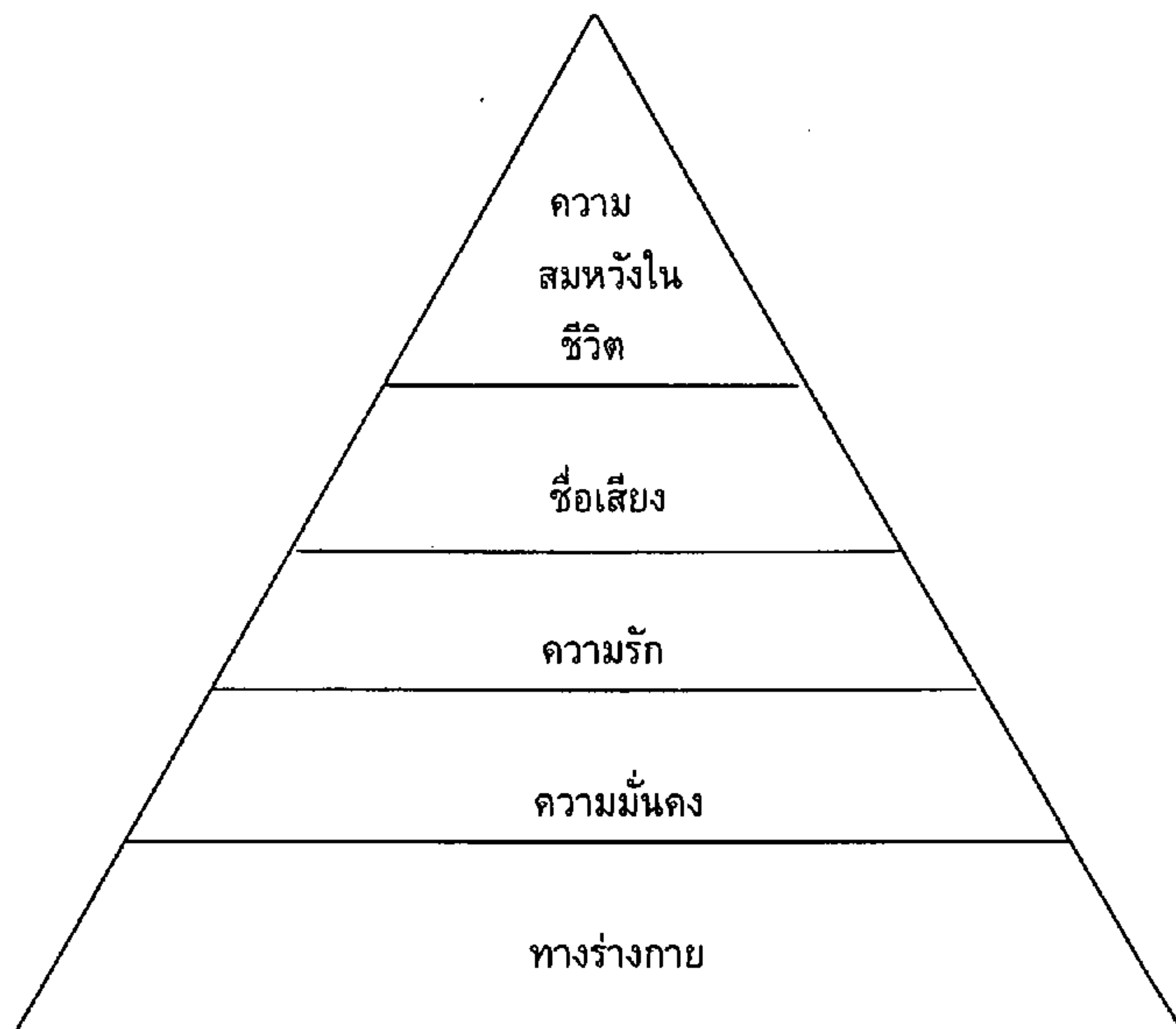
ทฤษฎีการจูงใจและบุคลิกภาพของมาสโลว์ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2523 : 305 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970. *Motivation and Personality*.) มีสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้

1.1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่กระบวนการเช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด

1.2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

1.3. ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองขึ้นมาทันที

มาสโลว์ (รวิวรรณ ชินตระกูล, 2535 : 52-55 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970. *Motivation and Personality*.) ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการ ซึ่งสามารถแสดงด้วยภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 2 ภาพแสดงลักษณะความต้องการขั้นต่างๆของมาสโลว์

1. ความต้องการทางร่างกาย เป็นความต้องการพื้นฐาน ซึ่งมนุษย์ต้องการตอบสนองเพื่อการดำรงชีวิตตามปกติ ได้แก่ ปัจจัยสี่ กล่าวคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค รวมทั้งสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพ ผู้บริหารจะจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ เงินเดือน หรือรายได้เพื่อสามารถนำไปซื้อปัจจัยต่างๆที่ต้องการได้ อาจใช้วิธีการจูงใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาโดยการเพิ่มเงินเดือน สวัสดิการ ตามความเหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ความต้องการความมั่นคง เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานทางร่างกายแล้ว มักเกิดความต้องการในขั้นที่ 2 อันได้แก่ ความมั่นคงรวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและหน้าที่การงาน ผู้บริหารจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความต้องการอยู่ในระดับขั้นนี้ได้ โดยการกำหนด

ระเบียบต่างๆในการทำงาน ให้เน้นความปลอดภัย การประกันภัย ประกันอุบัติเหตุ การให้ความมั่นใจในความมั่นคงในหน้าที่การงาน และได้ใช้สิทธิประโยชน์ต่างๆเกี่ยวกับการทำงานและออกจากการงาน

3. ความต้องการความรัก เมื่อได้รับการตอบสนองในขั้นที่ 1 และ 2 มนุษย์จะเกิดความต้องการให้สังคมยอมรับตนเข้าเป็นสมาชิก หรือ เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้บริหารที่มีผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในลำดับความต้องการนี้ จึงต้องใช้วิธีการจูงใจตอบสนองความต้องการโดยการจัดให้มีกิจกรรมต่างๆเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้พบประสังสรรค์ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานในลักษณะที่ให้มีการร่วมมือกัน

4. ความต้องการชื่อเสียง ความต้องการในขั้นนี้ หมายถึงเกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องเชิดชู ซึ่งจะได้รับจากผู้อื่นหรือ ความรู้สึกเชื่อมั่นในตัวเอง การเปลี่ยนสถานภาพไปสู่ลำดับขั้นที่สูงขึ้น ถ้าผู้ปฏิบัติมีความต้องการอยู่ในขั้นนี้ ผู้บริหารจะต้องพยายามใช้วิธีการจูงใจเพื่อตอบสนองความต้องการโดยการยกย่องส่งเสริมความสามารถของผู้ปฏิบัติงานที่มีความสามารถสูง อาจจะประกาศเกียรติคุณให้เป็นที่ยอมรับของทุกคนในองค์กร ต่อสังคม จะเห็นว่าความต้องการที่มีชื่อเสียงมีผู้ได้รับการตอบสนองไม่มากนัก

5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต เป็นความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ ผู้บริหารที่หวังจะตอบสนองความต้องการด้านนี้ของผู้ใต้บังคับบัญชา จะต้องรู้ว่าแต่ละคนต้องการความสมหวังอะไรในชีวิต เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาอาจมีความต้องการขั้นต่างกัน เช่น บางคนต้องการมีเงิน บางคนต้องการมีบ้าน บางคนต้องการมีเกียรติยศ บางคนต้องการความรัก เป็นต้น แล้วจึงหาวิธีการจูงใจที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายของแต่ละบุคคล

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า ลำดับขั้นความต้องการหรือแรงจูงใจมีทั้งหมด 5 ขั้น จากความต้องการขั้นพื้นฐานไปสู่ความต้องการขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคง ความต้องการความรัก ความต้องการชื่อเสียง และความต้องการความสมหวังในชีวิต ดังนั้นในการทำงานจะคำนึงถึงการสนองความต้องการของมนุษย์ในด้านต่างๆ

นอกจากนี้การที่คนเราจะสนใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออย่างใดอย่างหนึ่งเราต้องดูถึงความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจของการที่เราจะเลือกกระทำในสิ่งนั้นเป็นแรงขับ หรือ เป็นแรงผลักดันให้เราสนใจและตั้งใจที่จะทำสิ่งที่เราต้องการให้สำเร็จและสมบูรณ์มากที่สุดโดยความพึงพอใจจะขอกกล่าวถึง

3. ทฤษฎีความพึงพอใจของเฮิร์ชเบอร์ก

เฮิร์ชเบอร์ก (สมยศ นาวิการ, 2522 : 376-378 ; อ้างอิงจาก Herzberg, 1959. *The Motivation to Work*.) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนช่วยให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน ชื่อว่า "ทฤษฎีสองปัจจัย" โดยปัจจัยดังกล่าวได้แก่

3.1. ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ

3.2. ปัจจัยค่าจุน เป็นปัจจัยค่าจุนที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งถ้าหากว่าไม่มี หรือไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กรจะนำมาซึ่งความไม่พึงพอใจในงานได้เป็นปัจจัยที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคลประกอบด้วย เงินเดือน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นโยบายและการบริหารงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในงาน วิธีการนิเทศงาน

เฮิร์ชเบอร์ก ได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่าองค์ประกอบทางด้านปัจจัยการจูงใจ จะต้องมีความเป็นบวกเท่านั้น จึงจะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ แต่ถ้าหากว่าค่าเป็นลบจะทำให้บุคคลเกิด

ไม่พึงพอใจในงานแต่อย่างใด เนื่องจากองค์ประกอบทางด้านปัจจัยนี้มีหน้าที่คำจุน หรือบำรุงรักษาบุคคลให้มีความพึงพอใจในงานอยู่แล้ว สรุปได้ว่าปัจจัยทั้งสองนี้ควรจะต้องมีในทางบวกจึงจะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลเพิ่มขึ้น

จากทฤษฎีความพึงพอใจของเฮิร์ชเบอร์กที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีแรงจูงใจที่ศึกษาถึงสาเหตุจูงใจบุคคลให้ทำงาน โดยมี 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ

- 1. ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเช่น ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า เป็นต้น
- 2. ปัจจัยคำจุน เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจงานที่ปฏิบัติอยู่ เช่น เงินเดือน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นโยบายการบริหาร สภาพการทำงาน ความมั่นคงในงาน เป็นต้น

จากทฤษฎีความพึงพอใจของเฮิร์ชเบอร์ก เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์แล้วจะพบความสัมพันธ์ดังภาพต่อไปนี้ (วินิจ เกตุขำ. 2535 : 59 ; อ้างอิงจาก Davis. 1972. *Human Behavioral Work.*)

ตาราง 1 การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์กับทฤษฎีความพึงพอใจของเฮิร์ชเบอร์ก

ความต้องการตามทฤษฎีของ มาสโลว์	ความพึงพอใจตามทฤษฎีของ เฮิร์ชเบอร์ก
ความสำเร็จและความสมหวังในชีวิต	ตัวตนเอง ความสำเร็จของงาน ความเป็นไปได้ที่จะก้าวหน้า ความรับผิดชอบ
เกียรติยศและชื่อเสียง	ความก้าวหน้า การได้รับการยอมรับ สถานะ
การยกย่องในสังคม	ความสัมพันธ์ต่อ : ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน การบังคับบัญชา
ความมั่นคงปลอดภัย	นโยบายและการบริหารงานของหน่วยงาน ความมั่นคงของงาน
ความต้องการทางกายภาพ	สภาพการทำงาน เงินเดือน ความมั่นคงของชีวิตส่วนตัว

จากภาพที่แสดงข้างต้นจะเห็นได้ว่าความต้องการทางกายเกิดจากสภาพการทำงาน เงินเดือน ความมั่นคงในชีวิตส่วนตัว คือ เมื่อมีความต้องการทางร่างกายเราต้องการเงินเดือนเพื่อไปบำบัดความต้องการ สิ่งเหล่านั้น เช่น ไปซื้อปัจจัย 4 ถ้าป่วยไข้เราก็ต้องการที่จะนำเงินเดือนนั้นไปซื้อยารักษาโรค ดังเช่น Keynesian ได้กล่าวไว้ว่า “การที่คนเราจะถือเงินไว้นั้นในบางส่วนเพื่อต้องการใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน” (สมรักษ์ รักษาทรัพย์ และ จุรี ตาปนานนท์. 2540 : 74)

ส่วนความมั่นคงปลอดภัย ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายและการบริหารงานของหน่วยงาน หรือ องค์กรที่เราปฏิบัติงานอยู่ ไม่ใช่ทำงาน 2-3 วันบริษัทที่ทำงานอยู่เกิดไม่มีเงินจ่าย ทำให้ไม่มีเงินเดือนที่จะนำมาบำบัดความต้องการพื้นฐาน

การยกย่องในสังคม ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์และการบังคับบัญชาว่าเราได้รับความสัมพันธ์จากเพื่อนร่วมงานดีเพียงใดมีผู้ที่ได้บังคับบัญชาของเราเชื่อฟังคำสั่งมากน้อยเพียงใดและมีหัวหน้างานที่คอยที่จะสนับสนุนเรามากน้อยเพียงใด

ต่อมาในเรื่องของเกียรติและชื่อเสียง ก็จะขึ้นอยู่กับความก้าวหน้า การได้รับการยอมรับและสถานะ ในบริษัทที่เราทำงานอยู่หรือในองค์กรที่เราปฏิบัติงานอยู่

ข้อสุดท้ายคือเรื่องของความสำเร็จและความสมหวังในชีวิต ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง ความสำเร็จของงานที่เรารับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นต้น

เมื่อคนเรามีความพึงพอใจในการที่อยากจะเลือกทำการศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นสายสามัญหรือสายอาชีพ ทำให้เราเกิดความต้องการ ซึ่งความต้องการที่ได้เสนอไปแล้วก็คือ ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งนอกจากมาสโลว์ แล้วยังมีคนอื่นที่คิดค้นหาทฤษฎีความต้องการอีกหลายคน

4. ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์

เมอร์เรย์ (อารีย์ พันธมณี. 2534 : 189-192 ; อ้างอิงจาก Murray. 1938. *Explorations in Personality*.) มีความคิดเห็นว่าความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกขาดซึ่ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิดความต้องการ เนื่องจากสภาพสังคมหรือแรงกระตุ้นภายนอกก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากสภาพทางร่างกายและสภาพทางจิตใจนั่นเอง ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์ สามารถสรุปได้ดังหัวข้อใหญ่ๆดังนี้

4.1. ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง ความต้องการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เช่น ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว ความต้องการที่รักษาชื่อเสียง ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ

4.2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ หมายถึง ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับคนอื่น คำนี้ถึง การยอมรับของเพื่อนร่วมงาน การได้รับการยกย่อง การมีเกียรติยศชื่อเสียง เช่นความต้องการสร้างมิตรภาพ กับบุคคลอื่น ความต้องการความสนุกสนาน ความต้องการช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่น

4.3. ความต้องการอิสระ หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจให้มากที่สุด เช่น ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น

4.4. ความต้องการมีอำนาจ หมายถึง ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นและต้องการควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน เช่น ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นๆ

จากทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ที่กล่าวมานี้ สรุปว่าจะมีความแตกต่างไปจากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ กล่าวคือ ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ไม่ได้เรียงลำดับชั้นความต้องการเหมือนของมาสโลว์ และ ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์สามารถอธิบายได้ว่า ในเวลาเดียวกันบุคคลอาจมีความต้องการด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านสูง และความต้องการด้านอื่นๆ ต่ำก็ได้

5. ทฤษฎีความต้องการของ อัลเดอร์เฟอร์

อัลเดอร์เฟอร์ (หลุย จาปาเทศ. 2533 : 40-41 ; อ้างอิงจาก Alderfer. 1972. *Human Need in Organization settings.*) เป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ใน ค.ศ.1972 หรือเรียกว่าทฤษฎี อีอาร์จี (ERG : Existence Relatedness Growth theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับของ มาสโลว์ เขาได้ปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้น จาก 5 ลำดับชั้นของมาสโลว์ เหลือเพียง 3 ลำดับชั้นเป็น ทฤษฎี อีอาร์จี ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

5.1. เอ็กซีสเทนซ์ นีดส (Existence Needs : E) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขานี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

5.2. รีเลทเนส นีดส (Relatedness Needs : R) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆตัวและบุคคลในสังคม ความต้องการนี้ตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า Social Needs อัลเดอร์เฟอร์ ได้ให้ความสำคัญความต้องการข้อนี้มากเพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้นแต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวกนั้นมีความจำเป็น

5.3. กโรธ นีดส (Growth Needs : G) คือ ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอา ขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 ของมาสโลว์เข้าไว้ด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษยชาตินั่นเอง

แม้อัลเดอร์เฟอร์ จะเห็นตามมาสโลว์หลายอย่างดังจะเห็นได้จากการสรุปรวบยอดทฤษฎีของมาสโลว์เสียใหม่เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้ก็ตาม แต่ทฤษฎีของเขาก็มีข้อแย้งแตกต่างไปจากมาสโลว์ 2 ประการหลักคือ

1. ทฤษฎีของมาสโลว์ ได้เห็นว่า คนจะก้าวจากขั้นที่ 1 ไปขั้นที่ 2 หรือขั้นที่ 2 ไปขั้นที่ 3 เรื่อยๆ ไปจนถึงขั้นที่ 5 นั้น เนื่องจากความพึงพอใจของขั้นที่ต่ำกว่าได้บรรลุเป้าหมาย แต่ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ไม่เห็นด้วยเขากล่าวว่าในขณะที่คนอยู่ในกระบวนการที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจนั้น คนอยู่ในกระบวนการของการถดถอยในขณะที่คับข้องใจด้วย (ไม่จำเป็นต้องก้าวจากขั้นที่หนึ่งขึ้นไปสู่อีกขั้นหนึ่งเสมอไป) ความคับข้องใจนี้จะสะท้อนกลับไปยังขั้นต่ำกว่าที่เขาเคยบรรลุมาแล้ว เช่น คนที่อยากมีชื่อเสียงในสังคม แต่ก็กลัวจะจมนลงเป็นต้น จึงมิใช่พึงพอใจในขั้นที่ผ่านมา

2. ความต่างที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ทฤษฎีของมาสโลว์ บอกว่าคนบรรลุความต้องการขั้นหนึ่งแล้วจะก้าวไปสู่อีกขั้นหนึ่งเป็นไปทีละขั้น แต่อัลเดอร์เฟอร์ กล่าวว่า คนมีความต้องการพร้อมกันหลายๆขั้นมิใช่ทีละขั้นดังที่มาสโลว์กล่าว เช่น คนมีความต้องการทางร่างกาย เพื่อการอยู่รอด และพร้อมกันนั้นก็ต้องการเพื่อนฝูงและการยอมรับนับถือด้วยเป็นต้น

จากทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของ

มาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มี 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆตัวและบุคคลในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุซึ่งจัดได้ว่าเป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจซึ่งจัดได้ว่าเป็นนามธรรม

จากทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ จะพบความสัมพันธ์ ดังนี้ (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. 2532 : 112)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์กับทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์

ความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์	ความต้องการตามทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์
ความสำเร็จและความสมหวังในชีวิต	ความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า
ความต้องการชื่อเสียง	
การยกย่องในสังคม	ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม
ความมั่นคงปลอดภัย	ความต้องการพื้นฐานของชีวิต
ความต้องการทางกายภาพ	

จากการศึกษาทฤษฎีความต้องการข้างต้นทั้งทฤษฎีของมาสโลว์ อัลเดอร์เฟอร์ เฮิร์เบิร์ต เมอร์เรย์ สรุปได้ว่าความต้องการของคนส่วนใหญ่ มาจากความต้องการ 3 สิ่ง คือ

1. ความต้องการทางกาย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัย 4 คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย นอกจากนั้นก็เป็นเงินเดือนที่ได้เพื่อการซื้อหาสิ่งของที่จำเป็นและสร้างความสะดวกสบายให้เกิดขึ้นกับบุคคลนั้นๆความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในชีวิตและการทำงานต่างๆ
2. ความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ ความรัก ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ภายในองค์กร การได้รับเข้าเป็นสมาชิกในองค์กร โอกาสและความก้าวหน้าในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ความต้องการเป็นอิสระ ความต้องการรักษาชื่อเสียง
3. ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ชื่อเสียงเกียรติยศ ความสมหวังในชีวิต ความสำเร็จในหน้าที่การทำงาน การมีบุคคลยอมรับ ความต้องการสร้างมิตรภาพกับผู้อื่น ความต้องการช่วยเหลือจากผู้อื่น ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ความต้องการสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนมีหลายตัวแปร จึงจะขอกล่าวเพียงตัวแปรที่ได้ศึกษาจากวรรณกรรมแล้วพบว่ามีความสำคัญจึงได้นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. เพศ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. อาชีพของบิดามารดา
4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา
5. ระดับรายได้ของครอบครัว

5.1. เพศ

องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อความเสมอภาคในการศึกษาสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการที่เพศชายและเพศหญิง ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน แต่ปรากฏว่าความไม่เท่าเทียมกันเกี่ยวกับเพศในด้านการศึกษายังพบอยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งในปัจจุบันนี้เพศหญิงเริ่มมีความตื่นตัวในด้านเสรีภาพและความเสมอภาคทางเพศมากขึ้น โดยเฉพาะในโอกาสทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม การที่เด็กหญิงหรือสตรีเข้าศึกษาในบางระดับอาจเป็นเพราะเหตุผลทางเศรษฐกิจของครอบครัว รวมทั้งค่านิยมดั้งเดิมที่ไม่เห็นความจำเป็นที่จะให้สตรีเรียนสูง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เด็กชายและเด็กหญิงที่เป็นประชากรในวัยเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาตนเองให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง อย่างไรก็ตามพบว่า ตัวแปรทางด้านเพศมีทั้งความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กับการเรียนต่อ ดังนี้

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 105) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนชายมักจะเลือกเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนหญิงและนักเรียนหญิงก็มักจะเลือกเรียนต่อสายอาชีวะมากกว่านักเรียนชาย

เลิศพร ภาระสกุล (2527 : 137-142) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ นักเรียนชายจะเรียนสูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนหญิงจะนิยมเรียนเพียงการศึกษาภาคบังคับ

เมธินันท์ ภิบุญชน (2521 : 74) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า สัดส่วนของนักเรียนที่เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย ในอัตราส่วนชายต่อหญิงเป็น 48 ต่อ 52

ทองปาน แวงโสธรณ์ (2541 : 81-82) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนชายเลือกเรียนตามแรงจูงใจตามด้านลักษณะอาชีพและด้านการเงินมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมไทยที่ผู้ชายส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านและหารายได้ให้ครอบครัว

ชนนีย์ (Chanay. 1969 : 2957-2959) พบว่า ความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงและ นักเรียนชายแตกต่างกัน เพราะแนวทางที่จะนำไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ต่างกัน และความสำเร็จของงานต่างกัน

สตรอง (สมบัติ สุขสมบูรณ์. 2540 : 59 ; อ้างอิงจาก Strong. 1954 : 216-228) ได้กล่าวไว้ว่า สตรองได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของชายและหญิง พบว่าเพศชายและเพศหญิง มีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน และจะคงอยู่ในสภาพนี้ตั้งแต่อายุ 14-38 ปี กล่าวคือ เพศชายสนใจอาชีพเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ การเมือง ทหาร และอาชีพที่มีลักษณะโลดโผน ตื่นเต้น ส่วนเพศหญิงจะสนใจในอาชีพเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี กิจกรรมทางวรรณคดี บัญชี ครู และงานด้านสังคมสงเคราะห์ และพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง สนใจดนตรีและบัญชีพอกัน

สรุป จากการศึกษาค้นคว้าของนักวิจัยหลายๆท่าน สรุปว่า เพศชายชอบทำงานกลางแจ้ง งานโลดโผน งานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนเพศหญิงชอบทำงานทางด้านศิลปะ งานบริการ สังคม ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะสอดคล้องกับ เมธินันท์ ภิณญชน เพราะงานที่ออกกลางแจ้ง งานโลดโผน และงานทางด้านเทคนิค ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานทางด้านสายอาชีพเป็นส่วนมาก ส่วนเพศหญิงจะนิยมทำงาน ด้านศิลปะ งานบริการสังคม เช่น ครู นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล เป็นต้น ซึ่งงานดังกล่าวต้องมีการเรียน ขั้นสูงคือในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นเพศหญิงจึงน่าจะทำการศึกษาด้านสายสามัญมากกว่านักเรียนชาย

5.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพ การเลือกศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาด้านนี้เช่น

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 112) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะเลือกเรียนสายสามัญมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำส่วนใหญ่จะเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพ

นิมิต อัครรัตน์ (2521 : 76) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางและระดับสูง มีโอกาสเรียนต่อสายสามัญมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนระดับต่ำ

ประมวล วิทยากร (2520 : 127-128) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเลือกหมวดอาชีพบริการ การผลิต การใช้อุปกรณ์ขนส่ง และการทหาร

วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 74-75) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันมีโอกาสเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ไม่แตกต่างกัน

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2513 : 97) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่เลือกที่จะเรียนต่อสายสามัญส่วนใหญ่จะมีคะแนนการเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีวศึกษาจะมีคะแนนการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะต่ำกว่านักเรียนกลุ่มที่เลือกเรียนต่อสายสามัญ

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 397) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสนใจเลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด

กรีน (Green. 1972 : 24) ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ควรได้รับการส่งเสริมด้านเทคนิคและวิธีการสอน เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทัดเทียมคนอื่น กลุ่มสังคมที่แตกต่างกันไม่ควรให้มีช่องว่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมาก และโอกาสทางการศึกษาของบุคคลไม่ควรคำนึงถึงความแตกต่างทางเศรษฐกิจ และสังคม ไม่เช่นนั้นบุคคลจะขาดความเสมอภาค

สรุป จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยจากนักวิจัยหลายๆท่าน สรุปว่า ส่วนใหญ่จะเห็นว่าเมื่อนักเรียนได้ผลการเรียนดี จะทำให้มีการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ แต่ วิศิษฐ์ นาจำปา ได้ศึกษาแล้วพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างโอกาสการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่แตกต่างกัน

5.3. อาชีพของบิดามารดา

อาชีพเป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดรูปแบบในการดำเนินชีวิตของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในทางบวก มีโอกาสที่จะคล้อยตามอาชีพของบิดามารดาที่ตนปรารถนา ดังนั้นจึงมีผู้วิจัยที่ค้นพบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการเรียนต่อทางด้านต่าง ๆ

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2513 : 97) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลด้านความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัว เกียรติยศ ลักษณะของงานและความก้าวหน้า เงิน บุคคล และความจำเป็นตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพได้รับแรงจูงใจและอิทธิพลด้านความถนัด ความสนใจและเหตุผลส่วนตัว เงิน ลักษณะของงานและความก้าวหน้า บุคคล ความจำเป็น เกียรติยศ ชื่อเสียง ตามลำดับ เช่นกัน และอาชีพผู้ปกครอง มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในด้านองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียน

นิมิต อัครวัฒน์ (2521 : 65-66) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพแตกต่างกัน จะทำให้นบุตรได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญแตกต่างกันด้วย คือ นักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพสูงจะได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลได้มากกว่า

วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 68-69) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพแตกต่างกัน มีโอกาสเข้าเรียนต่อชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพพ่อค้าเจ้าของร้านของชำ มีโอกาสเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกร มีโอกาสเรียนต่อดำ

บุญเพ็ง ธานี (2530 : 85) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจรับราชการ ค้าขายได้รับการศึกษามากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกร

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 111) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสายอาชีพแต่ไม่มีผลต่อการเลือกเรียนต่อทางสายสามัญ เนื่องจากนักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในช่วงดี

เสาวภา ธรรมบุตร (เสาวภา ธรรมบุตร. 2525 : 14) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า บุตรที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่มีเกียรติภูมิต่ำ มีแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพสูงกว่าบิดามารดา และถ้าบิดามารดาประกอบอาชีพกสิกรรม ค้าขาย หาบเร่ กรรมกร บุตรมีแนวโน้มประกอบอาชีพครูมากกว่าบุตรของผู้ประกอบอาชีพที่มีเกียรติสูงกว่า

ชนิตา รักษ์พลเมือง (2532 : 98) กล่าวว่า iva การศึกษาในสังคมสมัยใหม่ กลายเป็นการเลือกสรรทางอาชีพ และเป็นการเลื่อนฐานะทางสังคม แนวทางด้านการศึกษาและอาชีพของประชาชนถูกจำกัดตามชนชั้นทางสังคม ประชาชนส่วนใหญ่จะเลือกประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษ ชนชั้นสูงนิยมรับราชการ

มารศรี กองเกตุ (2524 : 87) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ไม่ว่าบิดามารดาของนักเรียนจะมีอาชีพประเภทใดก็ตาม นักเรียนจะให้ความสนใจงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด ส่วนอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขายซึ่งเป็นอาชีพที่บิดามารดาของนักเรียนประกอบอาชีพมากเป็นอันดับสองนั้นนักเรียนให้ความสนใจงานอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขายน้อยที่สุด

สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 401) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดารับราชการมีความสนใจเลือกเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญมากที่สุด

รายงานจากกรมสามัญศึกษา (2519 : 12-24) เกี่ยวกับสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประจำบาล จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สาเหตุประการสำคัญ คือ อาชีพหลักของผู้ปกครองของนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้าง และอาชีพเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ซึ่งอาชีพที่กล่าวนี้

เป็นอาชีพกระทำเพื่อดำรงชีพอยู่เท่านั้น จึงทำให้นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้าง ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ

เอ็ดดี้ (Eaddy. 1969 : 2558-2559) ได้ศึกษาเพื่อจัดลำดับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา และการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อย พบว่าอาชีพของบิดามารดา มีอิทธิพลมากที่สุด

คอลลาโซ (Collozo. 1967 : 1534-1535) กระทำกับกลุ่มตัวอย่างเด็กชายเปอร์โตริกัน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง ซึ่งบิดามารดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการมักจะเลือก อาชีพระดับสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทบิดามารดาประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เช่น ทำนา หรือ กรรมกร จะเลือกอาชีพในระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่

เฟลวาร์ดและฮัลเซย์ (Floud and Halsey. 1969 : 213) พบว่า โอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับ วิทยาลัยของผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่มีสติปัญญาในระดับเดียวกันแต่อยู่ในชนชั้นของสังคมที่แตกต่าง กันมีโอกาสสอบเข้าได้ต่างกัน บุตรของผู้ที่อยู่ในสังคมวิชาชีพสูงกว่าย่อมได้รับโอกาสสูงกว่าผู้ที่อยู่ในชนชั้นที่ สังคมวิชาชีพระดับต่ำ

สรุป จากการศึกษาค้นคว้าของนักวิจัยหลายท่าน สรุปว่า อาชีพของบิดามารดาจะมีส่วนใน การเลือกเรียนสูงด้วย คือ ถ้าบิดามารดาอาชีพที่เป็นที่ยอมรับในสังคมก็จะให้ลูกเรียนทางอุดมศึกษาหรือ มากกว่านั้น ซึ่งการเรียนในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ต้องมีพื้นฐานจากการเรียนทางสายสามัญ ส่วนบิดา มารดาที่มีอาชีพที่เป็นที่นับหน้าถือตาในสังคมน้อย ก็จะส่งเสียให้ลูกเรียนทางสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ เนื่องจากเมื่อเรียนจบแล้วสามารถทำงานได้เลย และเป็นกำลังของครอบครัวต่อไป ยกเว้น ผลงานวิจัยของ มารศรี กองเกตุ ซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป สรุปได้ว่า “ไม่ว่าบิดามารดาของนักเรียนจะมีอาชีพ ประเภทใดก็ตาม นักเรียนจะให้ความสนใจงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด” จากข้อความ ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า อาชีพของบิดามารดาในบางครั้งก็ไม่มีผลเกี่ยวกับการเลือกเรียนต่อได้ในบางกรณี

5.4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา

บิดามารดานับเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวของเด็กนักเรียนมากที่สุด และเป็นผู้ให้ คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก่บุตรของตน ดังจะเห็นจากการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน

ขวัญใจ เลอจันทร์ (2514 : 52) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า การศึกษาของบุตรมีความสัมพันธ์กับ การศึกษาของบิดา กล่าวคือ ถ้าบิดามีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะส่งบุตรให้ได้รับการศึกษาสูง

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 93-94) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาของ นักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองร้อยละ 74.0 จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาเท่านั้น

ผาทิพย์ กระหม่องทอง (2522 : 70-72) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า บิดามารดาที่อยู่ในเขตเมือง ส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรเรียนจบในระดับสูงมากกว่าบิดามารดาที่อยู่ในเขตชนบท แต่นำเอาการศึกษาของบิดา มารดามาเปรียบเทียบพบว่า ทั้งในเขตเมืองและชนบทมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับบุตรคล้ายคลึงกัน

วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 70-71) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาแตกต่าง กัน โอกาสการเรียนต่อก็จะแตกต่างกัน คือ นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีโอกาสเรียนต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาจบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

นิมิต อัครวัฒน์ (2521 : 67) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาน้อย ทำให้นักเรียนมีโอกาสเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อยลงไปด้วย ทั้งนี้เพราะบิดามารดาไม่เห็นความสำคัญของการ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศิริ วรศิริ (2513 : 59) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ถ้าบิดามีการศึกษาระดับต่ำ บุตรหลานจะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่มีการศึกษาระดับต่ำบุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ การที่ระดับการศึกษาของบิดาในครอบครัวที่บิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแต่ผู้เดียว

อดัมส์ (Adams. 1967 : 364-367) พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงบุตรของครอบครัวนั้นจะได้รับการศึกษาสูงด้วย ส่วนบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ ความต้องการจะให้บุตรได้รับการศึกษาสูงมีน้อย

แซนนอน (Shannon. 1964 : 169-173) พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำ คือผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาในโรงเรียนและผู้ที่เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนหนังสือในชั้นสูงๆ ถึงแม้ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะรู้ว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นแก่บุตรก็ตาม แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็ยังไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนต่อเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนั้นผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจว่าการศึกษาภาคบังคับนั้นมีเพียงแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และยังต้องการให้บุตรเจริญรอยตามบรรพบุรุษ คือการทำไร่ ทำนา ต่อไป

แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 395-396) พบว่า คนที่มีระดับการศึกษาสูง บุตรมักมีโอกาสดำเนินการศึกษาระดับสูงด้วย

สรุป จากการศึกษาลงานวิจัยของนักวิจัยหลายๆท่าน สรุปว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่วนใหญ่จะความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของบุตร ซึ่งผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำส่วนใหญ่จะไม่ต้องการให้บุตรได้เรียนหนังสือต่อ ถึงแม้รู้ว่าการศึกษาคือสิ่งที่จำเป็นก็ตาม และบางครั้งก็ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่จะส่งเสริมให้เรียนต่อทางสายอาชีพ เพื่อจบออกมาแล้วจะได้ช่วยเหลือครอบครัวได้อย่างรวดเร็ว ยกเว้นผลงานวิจัยของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่านั้น

5.5. ระดับรายได้ของครอบครัว

ชิตชัย สนั่นเสียง (2528 : 256-282) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มตัวอย่างเลือกเรียนต่อมากที่สุดร้อยละ 55.30 และเลือกเรียนสายอาชีพน้อยกว่าสายสามัญ รองลงมาเลือกเรียนต่อพร้อมกับประกอบอาชีพ ร้อยละ 31.00 เลือกไม่เรียนต่อโดยออกไปประกอบอาชีพร้อยละ 13.00 และเลือกไม่เรียนต่อและไม่ประกอบอาชีพร้อยละ 0.70 นักเรียนที่เลือกเรียนต่อส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะเรียนต่อสายอาชีพนานาชาติ อุตสาหกรรม และนักเรียนที่คาดหวังว่าจะเรียนสายสามัญจะเลือกเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต สำหรับนักเรียนที่ต้องการเรียนไปพร้อมกับประกอบอาชีพ คาดหวังว่าจะเรียนในระบบโรงเรียนภาคเช้าหรือบ่าย เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนด้วย สำหรับนักเรียนที่ไม่เรียนต่อแล้วออกไปประกอบอาชีพ เพราะอยากทำงานและเรียนไม่เก่ง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการส่งเสริมเรื่องการเงินของบิดามารดาไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องให้ตัวของเด็กนักเรียนเองออกไปทำงานเพื่อนำเงินที่ได้มาทำการศึกษาเล่าเรียนต่อไป

วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 71-72) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีโอกาสเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน คือ นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้รวมมากกว่าเดือนละ 1,000 บาท มีโอกาสเรียนต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 1,000 บาท

วิศิษฐ์ นาคำปา (2521 : 71-72) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มีโอกาสเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน คือ นักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้รวมมากกว่าเดือนละ 1,000 บาท มีโอกาสเรียนต่อมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 1,000 บาท

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 111) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนสายสามัญ และสายอาชีพ ทั้งนี้ เพราะมิได้คำนึงถึงทุนทรัพย์ แต่เลือกเรียนเพราะความสามารถด้านการเรียนของตนเอง หรือ เรียนตามเพื่อน

นิมิต อัครรัตน์ (2521 : 72-73) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า รายได้ของครอบครัวไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญ ไม่ว่าโรงเรียนประเภทใด

ศิริ วรศิริ (2513 : 59) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ถ้าบิดามีอาชีพที่มีรายได้ต่ำ บุตรหลานจะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่มีอาชีพรายได้ต่ำมีบุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ ส่วนการที่รายได้ในอาชีพของบิดาครอบครัวที่มีบิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแต่เพียงผู้เดียว เมื่อรายได้เกี่ยวกับอาชีพของบิดามีความสำคัญดังนั้นก็มีความสัมพันธ์ในด้านโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะผู้มีรายได้สูงมักมีโอกาสส่งบุตรหลานเข้าเรียนได้ในระดับสูง

ศักดิ์ ผาสุนิรันตร์ (2512 : 396) พบว่าชาวชนบทส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพียงชั้นประถมปีที่ 1-4 เท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ เมื่อจบการศึกษาประจำบาลแล้วก็ไม่ค่อยมีผู้นิยมส่งลูกเข้าศึกษาต่อ เพราะหัวหน้าครอบครัวเหล่านั้นกลัวจะไม่มีเงินส่งเสียให้ลูกได้เรียนหนังสือได้เพียงพอ

สภาการศึกษาแห่งชาติ (2516 : 181) พบว่า ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญต่อความสนใจทางด้านการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ไม่ปรากฏว่ามีบุตร หรือบุคคลในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบุตรหลานของครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและร่ำรวยนั้นได้รับการศึกษาในระดับสูง

อภิชัย พันธเสน (2518 : 7) ได้กล่าวเอาไว้ว่า บุตรของผู้ที่มีฐานะดีจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพดีและสามารถที่จะเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นด้วย แต่บุตรของผู้ที่มีฐานะยากจนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่ำและจำเป็นที่จะต้องหยุดการศึกษาแต่เพียงในระดับที่เป็นภาคบังคับเท่านั้น

เวอต (Werts. 1968 : 4) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ครอบครัวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจำนวนนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นถ้านักศึกษาหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกรด B จะมีอัตราเข้าเรียนต่ำกว่า ส่วนในพวกที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ อัตราการเข้าเรียนของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่ต่างกัน แต่นักศึกษาหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกรด A มีอัตราการเข้าเรียนต่ำกว่านักเรียนชาย

ฮาร์บิสันและมายเออร์ส (ประยงค์ ชุน้อย. 2521 : 20 ; อ้างอิงจาก Habison and Myers. 1964 : 11) ได้ทำการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสเรียนโดยไม่หยุดชะงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา เพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้

เดวิส (ทองปาน แวงโสธรณ์. 2541 : 32 ; อ้างอิงจาก Davis. 1985 : 89-99) พบว่า เศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความตั้งใจที่จะประสบผลสำเร็จทางการศึกษา

สรุป จากการศึกษาค้นคว้าของนักวิจัยหลายๆท่าน สรุปว่า ถ้าบิดามารดามีรายได้สูงก็จะมีโอกาสส่งเสียให้บุตรเสียสละไปด้วยคือส่วนใหญ่จะให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาหรือสูงกว่านั้น ซึ่งก็ต้องมีพื้นฐานจะสาย

ของตนเอง หรือ เรียนตามเพื่อน นอกจากนั้นแล้วยังมีผลงานวิจัยของ นิमित อัครวัฒน์ พบว่า รายได้ของครอบครัว ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญ ไม่ว่าโรงเรียนประเภทใดก็ตาม

สรุป จากการศึกษาตำราและผลงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน พบว่า ความต้องการที่จะเลือกศึกษาต่อ นั้นเป็นเรื่องส่วนตัวของนักเรียน ซึ่งมีปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก คือปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมเช่น ความสนใจ ความต้องการ ความพึงพอใจ เมื่อได้ทำหรือได้ปฏิบัติในสิ่งที่มีความสนใจ ส่วนปัจจัยที่มีผลในการเลือกที่จะศึกษาต่อ จะเป็นส่วนประกอบในทางที่จะเลือกศึกษาต่อ เช่น เพศ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เพศต่างกันก็จะมีการเลือกที่จะเรียนต่อในสาขาวิชาที่แตกต่างกันไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงส่วนใหญ่ จะเน้นเรียนทางสายสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6) มากกว่าที่จะเลือกเรียนทางสายอาชีพ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ระดับรายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดามารดาซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับตัวของเด็กนักเรียนมาก จึงเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาในการที่จะเลือกศึกษาต่อในด้านหรือในระดับที่สูงขึ้นไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544 ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนบัณฑิตวิทยา เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ จำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ประชากรทั้งหมด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษา เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามทัศนคติของนักวิชาการหลายๆท่าน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้น

2. กำหนดขอบเขตของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. ศึกษาลักษณะแบบสอบถามของนักวิชาการหลายๆท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำมาสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ตรงกับความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา ระดับรายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษา และ สายอาชีวศึกษา

เกณฑ์ในการประเมินผลข้อมูล

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นมาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความเห็นของตนเอง คำถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน และคำถามแต่ละข้อได้กำหนดน้ำหนักคะแนน 1 ถึง 3 ดังนี้

- คะแนน 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อมาก
 - คะแนน 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อปานกลาง
 - คะแนน 1 หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อน้อย
- การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อมาก
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.49 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.99 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อน้อย

$$\frac{3-1}{3} = 0.62$$
$$0.5$$
$$0.49$$
$$0.4$$
$$8$$

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์เพื่อตรวจข้อความในแบบสอบถามทั้งด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา ให้มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน 3 ท่าน คือ

- 5.1. รศ.ดร. เมธิณี ภิณูชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5.2. ผศ. ระวีวรรณ พันธุ์พานิช มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5.3. อาจารย์ สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปทดลองใช้

6.1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยเลือกโรงเรียนสมานศึกษาเป็นสถานที่ทดสอบ

6.2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α -Coefficient) ค่าวิเคราะห์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7106

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน
- 2. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลของนักเรียนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาจากการเก็บข้อมูลแล้วนำมาแปรผลข้อมูล โดยกำหนดวิธีการและเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารความหมายผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1.1. เพศ ใช้วิธีตรวจสอบให้คะแนนน้ำหนักสมมติของตัวเลือก ดังนี้

หญิง = 0

ชาย = 1

1.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีตรวจสอบให้คะแนนน้ำหนักสมมติของตัวเลือก ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ = 1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านขั้นต่ำ = 2

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง = 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง = 4

1.3. อาชีพของบิดามารดา ใช้วิธีตรวจสอบให้คะแนนน้ำหนักสมมติของตัวเลือก ดังนี้

อื่นๆ = 1

รับจ้างทั่วไป = 2

ค้าขาย/นักธุรกิจ = 3

พนักงานเอกชน = 4

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ = 5

1.4. ระดับการศึกษาของบิดามารดา ใช้วิธีตรวจสอบให้คะแนนน้ำหนักสมมติของตัวเลือก ดังนี้

ได้รับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น = 1

ได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึง อนุปริญญา = 2

ได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป = 3

1.5. ระดับรายได้ของครอบครัว ใช้วิธีตรวจสอบให้คะแนนน้ำหนักสมมติของตัวเลือก ดังนี้

รายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาท = 1

รายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 10,000 บาท ถึง 30,000 บาท = 2

รายได้ของครอบครัวสูงกว่า 30,000 บาท = 3

2. เมื่อกำหนดการให้คะแนนของข้อมูลได้แล้ว จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.1.1. ค่าร้อยละ ใช้ในการนำเสนอข้อมูลของตัวแปรต้น

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่สะสมของช่วงต่างๆ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

3.1.2. ค่าเฉลี่ย ใช้ในการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของข้อมูลตัวแปรตามเป็นรายข้อราย
ด้านและรวมทุกด้าน

สูตร
$$\overline{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ X_i = ค่าของข้อมูล
 n = จำนวนข้อมูล

3.1.3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการเทียบเมื่อค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากัน

สูตร ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$$= \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ X_i = ค่าของข้อมูล
 n = จำนวนข้อมูล

3.2. ค่าไค-สแควร์ เพื่อทดสอบความความสัมพันธ์

3.2.1. สูตร

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(|O_{ij} - E_{ij}| - 0.5)^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ O_{ij} = ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต
 E_{ij} = ค่าความคาดหวังของข้อมูล
 r = จำนวนแถวนอน
 c = จำนวนแถวตั้ง

3.2.2. สูตร

$$\chi^2 = \frac{N(|AD - BC| - 0.5N)^2}{(A + B)(C + D)(A + C)(B + D)}$$

เมื่อ N = จำนวนข้อมูลรวมทั้งหมด = (A+B+C+D)

ทั้งนี้ โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้เป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายการวิจัย ซึ่งมีการแสดงผลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N = จำนวนคน

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

χ^2 = ค่าไค-สแควร์

p = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจำนวนประชากรทั้งหมด 25 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมดในการวิจัย การจัดเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมด้วยตนเอง ข้อมูลเก็บได้ครบสมบูรณ์ร้อยละ 100

แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ โดยใช้เกณฑ์วัดตามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ กำหนดให้นักเรียนเลือกตอบตามความเห็นของตนเองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ คำถามแต่ละข้อ กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อมาก

คะแนน 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อปานกลาง

คะแนน 1 หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อน้อย

เกณฑ์พิจารณาความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ถึง 3.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 ถึง 2.49 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.99 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งผลในการเลือกศึกษาต่อน้อย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1. ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ซึ่งได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1
- 2. ตอนที่สอง ลำดับความสำคัญของปัจจัยในการศึกษาต่อทั้ง 4 ด้าน ซึ่งแปลผลจากแบบสอบถามตอนที่ 2
- 3. ตอนที่สาม เป็นการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่หนึ่ง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ดังแสดงตามตาราง 3 ถึง ตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	10	40
หญิง	15	60
รวม	25	100

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนชายร้อยละ 40 และ นักเรียนหญิงร้อยละ 60

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ

แผนการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
สามัญ	10	40
อาชีพ	15	60
รวม	25	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เลือกศึกษาต่อทางสายสามัญร้อยละ 40 เลือกศึกษาต่อทางสายอาชีพร้อยละ 60

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 2.50	5	20
2.00 ถึง 2.49	5	20
1.50 ถึง 1.99	5	20
น้อยกว่า 1.50	10	40
รวม	25	100

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่า 1.50 ร้อยละ 40 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 1.50 ถึง มากกว่า 2.50 จะมีจำนวนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 20

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	8
พนักงานเอกชน	4	16
นักธุรกิจ/ค้าขาย	10	40
รับจ้างทั่วไป	7	28
อื่นๆ	2	8
รวม	25	100

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าบิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ นักธุรกิจ/ค้าขาย ร้อยละ 40 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 28 นอกจากนั้นเป็นอาชีพพนักงานเอกชน และรับราชการตามลำดับ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	4
พนักงานเอกชน	6	24
นักธุรกิจ/ค้าขาย	10	40
รับจ้างทั่วไป	7	28
อื่นๆ	1	4
รวม	25	100

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่ามารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ นักธุรกิจ/ค้าขาย ร้อยละ 40 รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 28 นอกจากนี้เป็นอาชีพพนักงานเอกชน และรับราชการตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

ระดับการศึกษาของบิดา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	4	16
ม.1 ถึง อนุปริญญา	11	44
ต่ำกว่า ม.1	10	40
รวม	25	100

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของบิดา ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระดับการศึกษา ม.1 ถึง อนุปริญญาถึง ร้อยละ 44 รองลงมาระดับการศึกษาต่ำกว่า ม.1 จำนวน ร้อยละ 40 และช่วงปริญญาตรี หรือ สูงกว่ามีเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาของมารดา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	1	4
ม.1 ถึง อนุปริญญา	11	44
ต่ำกว่า ม.1	13	52
รวม	25	100

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของมารดา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาต่ำกว่า ม.1 ร้อยละ 52 รองลงมาช่วงระดับการศึกษา ม.1 ถึง อนุปริญญาจำนวน ร้อยละ 44 และช่วงปริญญาตรี หรือ สูงกว่ามีเพียงร้อยละ 4 เท่านั้น

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับรายได้ของครอบครัว

ระดับรายได้ของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
สูงกว่า 30,000 บาท	5	20
10,000 ถึง 30,000 บาท	8	32
ต่ำกว่า 10,000 บาท	12	48
รวม	25	100

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าระดับรายได้ของครอบครัวนักเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 48 มีรายได้ปานกลาง ร้อยละ 32 มีรายได้สูงร้อยละ 20 เท่านั้น

ตอนที่สอง ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อทั้ง 4 ด้าน เป็นการแปลผลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เพื่อให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อของแต่ละข้อคำถามด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อแต่ละข้อ เป็นเครื่องเปรียบเทียบ

ตาราง 11 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านการเงิน

ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อ		สายสามัญ	SD	สายอาชีพ	SD
ข้อ	ก. ด้านการเงิน	2.38	0.58	2.14	0.61
1	ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	2.70 ²	0.48	2.67 ¹	0.49
2	ต้องการเงินเดือนสูง	2.40	0.51	1.87	0.74
3	ต้องการทำงานในบริษัทที่ให้เงินเดือนมาก	2.40	0.70	2.40 ³	0.51
4	เมื่อเรียนจบสายนี้แล้วหาเงินได้เร็ว	2.20	0.42	1.50	0.52
5	เมื่อเรียนจบสายนี้มีงานทำแน่นอน	2.20	0.63	1.87	0.35
6	สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ	2.70 ³	0.67	2.47 ²	0.64
7	สายนี้ค่าเล่าเรียนถูก	2.20	0.42	2.14	0.64
8	ในระหว่างเรียนสายนี้สามารถหารายได้พิเศษได้	2.10	0.32	2.07	0.46
9	เมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เลื่อนเงินเดือนเร็ว	2.90 ¹	0.32	2.34	0.49
10	เรียนสายนี้มีโอกาสได้ทุนการศึกษาในระหว่างเรียน	2.00	0.67	2.07	0.46

หมายเหตุ 1,2,3 คือ ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียน

ตาราง 12 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านบุคคล

ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อ		สายสามัญ	SD	สายอาชีพ	SD
ข้อ	ข. ด้านบุคคล	2.31	0.77	2.10	0.71
11	เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน	2.60 ²	0.52	2.47 ²	0.83
12	เป็นสายที่ครู-อาจารย์แนะนำให้เรียน	2.60 ³	0.70	2.07 ³	0.59
13	เป็นสายที่ญาติพี่น้องเรียนอยู่	2.10	0.88	2.00	0.85
14	เป็นสายที่เพื่อนชักชวนให้เรียน	2.90 ¹	0.32	1.74	0.46
15	สายนี้บิดา-มารดาเคยเรียนมาก่อน	1.90	0.88	1.94	0.80
16	เรียนเพราะการสอบคัดเลือก มีคู่แข่งน้อย	2.00	0.94	2.54 ¹	0.52
17	เป็นสายที่ผู้มีชื่อเสียงเคยเรียนอยู่	2.10	0.57	2.00	0.53

หมายเหตุ 1,2,3 คือ ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียน

ตาราง 13 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านลักษณะอาชีพ

ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อ		สายสามัญ	SD	สายอาชีพ	SD
ข้อ	ค. ด้านลักษณะอาชีพ	2.37	0.70	2.10	0.65
18	เมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถทำงานได้ใกล้บ้าน และมีความสุขสบาย	2.30	0.48	1.73	0.46
19	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะช่วยให้ นำความรู้ไปประกอบ อาชีพส่วนตัว	2.50	0.53	1.87	0.72
20	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีลักษณะที่ ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง	1.80	0.42	2.13	0.92
21	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่สามารถช่วย เหลือประชาชนและสังคมในภายหน้า	2.30	0.82	2.06	0.59
22	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยง ภัยอันตราย	2.70 ³	0.48	1.66	0.49
23	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงาน ที่แต่งกายสวยงามเป็นระเบียบ	2.70 ³	0.48	1.93	0.59
24	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่สามารถ จะสืบทอดอาชีพของบิดา-มารดาได้	1.90	0.72	2.40 ³	0.63
25	เมื่อเรียนจบสายนี้แล้วจะได้งานที่มั่นคง	2.60	0.70	1.74	0.59
26	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	2.20	0.92	2.54 ¹	0.52
27	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีสวัสดิการ	2.10	0.88	2.40	0.63
28	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้ อิสระ ไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร	2.10	0.88	2.54 ¹	0.52
29	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีโอกาสเรียนต่อได้หลายสาขา	2.80 ²	0.42	1.94	0.26
30	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้ การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ	2.90 ¹	0.32	2.47 ²	0.52

หมายเหตุ 1,2,3 คือ ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียน

ตาราง 14 อันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านชื่อเสียง เกียรติยศ

	ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อ	สายสามัญ	SD	สายอาชีพ	SD
ข้อ	ง. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง	2.20	0.67	2.02	0.59
31	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพและหน้าที่ การงานที่มีเกียรติยศ ชื่อเสียง	2.00	0.47	1.87	0.64
32	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความเจริญ ก้าวหน้าในชีวิต	2.30	0.67	2.60 ¹	0.51
33	เลือกเรียนสายนี้เพราะตอนจบจะได้รับพระราชทาน ปริญญาบัตร	1.90	0.88	2.47 ²	0.52
34	เลือกเรียนสายนี้เพราะต้องการรับปริญญา	1.90	0.74	1.94	0.46
35	เลือกเรียนสายนี้เพราะชอบชื่อเสียงของโรงเรียน	2.10	0.57	2.07	0.26
36	เลือกเรียนสายนี้เพราะคิดว่าจะนำชื่อเสียงมาสู่ วงศ์ตระกูลได้	1.90	0.57	1.74	0.59
37	เลือกเรียนสายนี้เพราะคิดว่าสามารถเป็นผู้นำสังคมได้	2.30	0.69	2.27 ³	0.46
38	เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถ เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	2.70 ¹	0.48	1.80	0.41
39	เลือกเรียนสายนี้เพราะสามารถทำงานราชการได้	2.20	0.63	1.67	0.49
40	เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วมี ทุนการศึกษาให้เรียนต่อในระดับสูงขึ้นได้	2.50 ²	0.53	2.20	0.68
41	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะได้ทำงานเป็นที่ยกย่อง ของสังคม	2.30	0.67	2.14	0.52
42	เลือกเรียนสายนี้เพราะสามารถเลือกเรียนต่อในสถาบัน ที่มีชื่อเสียงในประเทศได้	2.40 ³	0.84	1.54	0.52

หมายเหตุ 1,2,3 คือ ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียน

จากตาราง 11 ถึง ตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อแต่ละด้าน
เปรียบเทียบโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปได้ว่า

ด้านการเงิน ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนสายสามัญมากที่สุด คือ เมื่อ
เรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เงินเดือนเร็ว ส่วนทางสายอาชีพ คือ ต้องการเรียนเพื่อไป
ประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว

ด้านบุคคล ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนสายสามัญมากที่สุด คือ เป็นสาย
ที่เพื่อนชักชวนให้เรียน ส่วนทางสายอาชีพ คือ เรียนเพราะการสอบคัดเลือก มีคู่แข่งน้อย

ด้านลักษณะอาชีพ ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนสายสามัญมากที่สุด คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ ส่วนทางสายอาชีพ คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้อิสระ ไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร

ด้านเกียรตินิยม ชื่อเสียง ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนสายสามัญมากที่สุด คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ส่วนทางสายอาชีพ คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

ตาราง 15 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อในแต่ละด้านตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อ	สายสามัญ			สายอาชีพ		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ลำดับ
ก. ด้านการเงิน	2.38	0.58	1	2.14	0.61	1
ข. ด้านบุคคล	2.31	0.77	3	2.10	0.71	3
ค. ด้านลักษณะอาชีพ	2.37	0.70	2	2.10	0.65	2
ง. ด้านเกียรตินิยม ชื่อเสียง	2.20	0.67	4	2.02	0.59	4

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการเงิน รองลงมา คือ ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคคล และด้านเกียรตินิยม ชื่อเสียง ตามลำดับ

ตาราง 16 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อแต่ละด้านต่อการเลือกเรียนสายสามัญ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับที่	ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ	ค่าเฉลี่ย	SD
1	ด้านการเงิน	2.38	0.58
2	ด้านลักษณะอาชีพ	2.37	0.70
3	ด้านบุคคล	2.31	0.77
4	ด้านเกียรตินิยม ชื่อเสียง	2.20	0.67

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ มีลำดับความสำคัญ คือ ด้านการเงิน ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคคล ด้านเกียรตินิยม ชื่อเสียง ตามลำดับ

ตาราง 17 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อแต่ละด้านต่อ
การเลือกเรียนสายอาชีพ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับที่	ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	ค่าเฉลี่ย	SD
1	ด้านการเงิน	2.14	0.61
2	ด้านลักษณะอาชีพ	2.10	0.65
3	ด้านบุคคล	2.10	0.71
4	ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง	2.02	0.59

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ มีลำดับ
ความสำคัญ คือ ด้านการเงิน ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคคล ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ตามลำดับ

ตาราง 18 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อจากข้อคำถาม
เรียงตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10 อันดับแรก ต่อการเลือกเรียนสายสามัญ

ลำดับที่	ข้อที่	ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมทำให้เลือกศึกษาต่อสายสามัญ	ค่าเฉลี่ย	SD
1	9	เมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เลื่อน เงินเดือนเร็ว	2.90	0.32
2	14	เป็นสายที่เพื่อนชักชวนให้เรียน	2.90	0.32
3	30	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้ การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ	2.90	0.32
4	29	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีโอกาสเรียนต่อได้หลายสาขา	2.80	0.42
5	6	สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ	2.70	0.42
6	1	ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้าง ฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	2.70	0.48
7	22	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัย อันตราย	2.70	0.48
8	23	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานที่ แต่งกายสวยงามเป็นระเบียบ	2.70	0.48
9	38	เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถ เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	2.70	0.48
10	11	เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน	2.60	0.52

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญ ได้ผลจากปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมใน
การเลือกศึกษาต่อด้านต่างๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ เมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เลื่อน

เงินเดือนเร็ว เป็นปัจจัยแรกที่ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายสามัญเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เป็นสายที่เพื่อนชักชวนให้เรียน เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ เลือกเรียนสายนี้เพราะมีโอกาสเรียนต่อได้หลายสาขา สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยอันตราย เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานที่แต่งกายสวยงามเป็นระเบียบ เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน ตามลำดับ

ตาราง 19 ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อจากข้อคำถาม
เรียงตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10 อันดับแรก ต่อการเลือกเรียนสายอาชีพ

ลำดับที่	ข้อที่	ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมทำให้เลือกศึกษาต่อสายอาชีพ	ค่าเฉลี่ย	SD
1	1	ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว	2.67	0.49
2	32	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต	2.60	0.51
3	26	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2.54	0.52
4	28	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้อิสระไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร	2.54	0.52
5	16	เรียนเพราะการสอบคัดเลือก มีคู่แข่งน้อย	2.54	0.64
6	33	เลือกเรียนสายนี้เพราะตอนจบจะได้รับพระราชทานปริญญาบัตร	2.47	0.52
7	6	สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ	2.47	0.64
8	30	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ	2.47	0.67
9	11	เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน	2.47	0.83
10	3	ต้องการทำงานในบริษัทที่ให้เงินเดือนมาก	2.40	0.51

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ ได้ผลจากปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อด้านต่างๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยแรกที่ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้อิสระ ไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร เรียนเพราะการสอบคัดเลือกมีคู่แข่งน้อย เลือกเรียนสายนี้เพราะตอนจบจะได้รับ

พระราชทานปริญญาบัตร สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษา
หลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน ต้องการ
ทำงานในบริษัทที่ให้เงินเดือนมาก ตามลำดับ

ตอนที่สาม เป็นการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพตาม
ตัวแปรอิสระด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา การศึกษาของบิดา การศึกษาของ
มารดา และรายได้ของครอบครัว กับตัวแปรตาม โดยใช้ค่าไค-สแควร์ และมีระดับความเชื่อมั่น 0.05

การทดสอบสมมติฐานข้อที่หนึ่ง

จากตาราง 20 ถึง ตาราง 26 จะเป็นการทดสอบสมมติฐานที่ว่าตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กับ
ตัวแปรต้น ดังนี้

ตาราง 20 เพศกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ

หน่วย : คน			
เพศ	สายสามัญ	สายอาชีพ	รวม
ชาย	1	9	10
หญิง	9	6	15
รวม	10	15	25
df = 1	p = 0.048		p < 0.05

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านเพศมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ
หรือ สายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 21 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ

หน่วย : คน			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สายสามัญ	สายอาชีพ	รวม
มากกว่า 2.50	5	0	5
2.00 ถึง 2.49	4	1	5
1.50 ถึง 1.99	1	4	5
น้อยกว่า 1.50	0	10	10
รวม	10	15	25
df = 3	p = 0.002		p < 0.05

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 22 อาชีพของบิดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีว

หน่วย : คน

อาชีพของบิดา	สายสามัญ	สายอาชีว	รวม
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	0	2
พนักงานเอกชน	3	1	4
นักธุรกิจ/ค้าขาย	5	5	10
รับจ้างทั่วไป	0	7	7
อื่นๆ	0	2	2
รวม	10	15	25
df = 4	p = 0.024		p < 0.05

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 23 อาชีพของมารดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีว

หน่วย : คน

อาชีพของมารดา	สายสามัญ	สายอาชีว	รวม
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	0	1
พนักงานเอกชน	4	2	6
นักธุรกิจ/ค้าขาย	3	7	10
รับจ้างทั่วไป	1	6	7
อื่นๆ	1	0	1
รวม	10	15	25
df = 4	p = 0.130		p > 0.05

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านอาชีพของมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 24 ระดับการศึกษาของบิดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของบิดา	สายสามัญ	อาชีพ	รวม
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	4	0	4
ม.1 ถึง อนุปริญญา	5	7	12
ต่ำกว่า ม.1	1	8	9
รวม	10	15	25
df = 2	p = 0.013		p < 0.05

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 25 ระดับการศึกษาของมารดากับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของมารดา	สายสามัญ	อาชีพ	รวม
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	0	1
ม.1 ถึง อนุปริญญา	7	4	11
ต่ำกว่า ม.1	2	11	13
รวม	10	15	25
df = 2	p = 0.025		p < 0.05

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านระดับการศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 26 ระดับรายได้ของครอบครัวกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ

หน่วย : คน

ระดับรายได้ของครอบครัว	สายสามัญ	สายอาชีพ	รวม
สูงกว่า 30,000 บาท	2	3	5
10,000 ถึง 30,000 บาท	7	1	8
ต่ำกว่า 10,000 บาท	1	11	12
รวม	10	15	25
df = 2	p = 0.002	p < 0.05	

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางด้านระดับรายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่หนึ่ง พบว่า ตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต้น ซึ่งตัวแปรส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นตัวแปรด้านอาชีพของมารดาจะไม่มีความสัมพันธ์เท่านั้น

การทดสอบสมมติฐานข้อที่สอง

จากตาราง 27 ถึง ตาราง 54 จะเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่สอง คือ ตัวแปรต้นมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนต่อระหว่างสายสามัญกับสายอาชีพที่แตกต่างกัน โดยเลือกปัจจัยที่มีส่วนส่งผลให้นักเรียนเลือกเรียนแตกต่างกัน 4 ปัจจัย คือ ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านลักษณะอาชีพ และด้านเกียรติยศชื่อเสียง เป็นตัวแสดงความสัมพันธ์

ตาราง 27 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับการเงินกับตัวแปรเพศ

หน่วย : คน

เพศ	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ชาย	6	4	0	10
หญิง	10	5	0	15
รวม	16	9	0	25
df = 1	p = 0.973		p > 0.05	

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 28 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านการเงินกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หน่วย : คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
มากกว่า 2.50	3	2	0	5
2.00 ถึง 2.49	0	5	0	5
1.50 ถึง 1.99	5	0	0	5
น้อยกว่า 1.50	6	4	0	10
รวม	15	10	0	25
df = 3	p = 0.221			p > 0.05

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 29 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านการเงินกับตัวแปรอาชีพของบิดา

หน่วย : คน

อาชีพของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	0	0	2
พนักงานเอกชน	3	1	0	4
นักธุรกิจ/ค้าขาย	5	5	0	10
รับจ้างทั่วไป	4	3	0	7
อื่นๆ	1	1	0	2
รวม	15	10	0	25
df = 4	p = 0.052			p > 0.05

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 30 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรอาชีพของมารดา

หน่วย : คน

อาชีพของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	1	0	1
พนักงานเอกชน	2	4	0	6
นักธุรกิจ/ค้าขาย	6	3	0	10
รับจ้างทั่วไป	6	1	0	7
อื่นๆ	1	0	0	1
รวม	16	9	0	25
df = 4	p = 0.083			p > 0.05

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 31 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3	1	0	4
ม.1 ถึง อนุปริญญา	6	6	0	12
ต่ำกว่า ม.1	8	1	0	9
รวม	17	8	0	25
df = 2	p = 0.630			p > 0.05

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษาบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 32 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	0	0	1
ม.1 ถึง อนุปริญญา	6	5	0	11
ต่ำกว่า ม.1	7	6	0	13
รวม	14	11	0	25
df = 2				
p = 0.055				
p > 0.05				

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษามารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 33 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว

หน่วย : คน

ระดับรายได้ของครอบครัว	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
สูงกว่า 30,000 บาท	2	3	0	5
10,000 ถึง 30,000 บาท	4	4	0	8
ต่ำกว่า 10,000 บาท	10	2	0	12
รวม	16	9	0	25
df = 2				
p = 0.012				
p < 0.05				

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางการเงินต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 34 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรเพศ

หน่วย : คน

เพศ	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ชาย	6	4	0	10
หญิง	8	7	0	15
รวม	14	11	0	25
df = 1				
p = 0.897				
p > 0.05				

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 35 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หน่วย : คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
มากกว่า 2.50	3	2	0	5
2.00 ถึง 2.49	1	4	0	5
1.50 ถึง 1.99	2	3	0	5
น้อยกว่า 1.50	5	5	0	10
รวม	11	14	0	25
df = 3				
p = 0.428				
p > 0.05				

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 36 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรอาชีพของบิดา

หน่วย : คน

อาชีพของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	1	0	2
พนักงานเอกชน	3	1	0	4
นักธุรกิจ/ค้าขาย	7	3	0	10
รับจ้างทั่วไป	4	3	0	7
อื่นๆ	2	0	0	2
รวม	17	8	0	25
df = 4	p = 0.844			p > 0.05

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 37 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรอาชีพของมารดา

หน่วย : คน

อาชีพของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	1	0	1
พนักงานเอกชน	2	4	0	6
นักธุรกิจ/ค้าขาย	4	6	0	10
รับจ้างทั่วไป	4	3	0	7
อื่นๆ	1	0	0	1
รวม	11	14	0	25
df = 4	p = 0.576			p > 0.05

จากตาราง 37 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 38 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2	2	0	4
ม.1 ถึง อนุปริญญา	6	6	0	12
ต่ำกว่า ม.1	5	4	0	9
รวม	13	12	0	25
df = 2				
p = 0.699				
p > 0.05				

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 39 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	0	0	1
ม.1 ถึง อนุปริญญา	6	5	0	11
ต่ำกว่า ม.1	7	6	0	13
รวม	14	11	0	25
df = 2				
p = 0.459				
p > 0.05				

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 40 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว

หน่วย : คน

ระดับรายได้ของครอบครัว	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
สูงกว่า 30,000 บาท	1	4	0	5
10,000 ถึง 30,000 บาท	4	4	0	8
ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	6	0	12
รวม	11	14	0	25
df = 2				
p = 0.482				
p > 0.05				

จากตาราง 40 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านบุคคลต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 41 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรเพศ

หน่วย : คน

เพศ	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ชาย	3	7	0	10
หญิง	8	7	0	15
รวม	11	14	0	25
df = 1				
p = 0.135				
p > 0.05				

จากตาราง 41 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 42 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หน่วย : คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
มากกว่า 2.50	2	3	0	5
2.00 ถึง 2.49	2	3	0	5
1.50 ถึง 1.99	2	3	0	5
น้อยกว่า 1.50	4	6	0	10
รวม	10	15	0	25
df = 3	p = 0.832			p > 0.05

จากตาราง 42 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 43 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรอาชีพของบิดา

หน่วย : คน

อาชีพของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	1	0	2
พนักงานเอกชน	3	1	0	4
นักธุรกิจ/ค้าขาย	7	3	0	10
รับจ้างทั่วไป	4	3	0	7
อื่นๆ	2	0	0	2
รวม	17	8	0	25
df = 4	p = 0.332			p > 0.05

จากตาราง 43 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 44 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรอาชีพของมารดา

หน่วย : คน

อาชีพของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	0	0	1
พนักงานเอกชน	3	3	0	6
นักธุรกิจ/ค้าขาย	4	6	0	10
รับจ้างทั่วไป	3	4	0	7
อื่นๆ	1	0	0	1
รวม	12	13	0	25
df = 4	p = 0.497			p > 0.05

จากตาราง 44 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 45 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3	1	0	4
ม.1 ถึง อนุปริญญา	8	4	0	12
ต่ำกว่า ม.1	7	2	0	9
รวม	18	7	0	25
df = 2	p = 0.699			p > 0.05

จากตาราง 45 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษาบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 46 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	0	1	0	1
ม.1 ถึง อนุปริญญา	7	4	0	11
ต่ำกว่า ม.1	8	5	0	13
รวม	15	10	0	25
df = 2	p = 0.459			p > 0.05

จากตาราง 46 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 47 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว

หน่วย : คน

ระดับรายได้ของครอบครัว	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
สูงกว่า 30,000 บาท	1	4	0	5
10,000 ถึง 30,000 บาท	4	4	0	8
ต่ำกว่า 10,000 บาท	5	7	0	12
รวม	10	15	0	25
df = 2	p = 0.482			p > 0.05

จากตาราง 47 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านลักษณะอาชีพต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 48 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรเพศ

หน่วย : คน

เพศ	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ชาย	3	7	0	10
หญิง	8	7	0	15
รวม	11	14	0	25
df = 1				
p = 0.302				
p > 0.05				

จากตาราง 48 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 49 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หน่วย : คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
มากกว่า 2.50	2	3	0	5
2.00 ถึง 2.49	4	1	0	5
1.50 ถึง 1.99	2	3	0	5
น้อยกว่า 1.50	4	6	0	10
รวม	12	13	0	25
df = 3				
p = 0.929				
p > 0.05				

จากตาราง 49 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 50 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรอาชีพของบิดา

หน่วย : คน

อาชีพของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	0	0	2
พนักงานเอกชน	3	1	0	4
นักธุรกิจ/ค้าขาย	8	2	0	10
รับจ้างทั่วไป	4	3	0	7
อื่นๆ	1	1	0	2
รวม	18	7	0	25
df = 4	p = 0.297			p > 0.05

จากตาราง 50 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 51 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรอาชีพของมารดา

หน่วย : คน

อาชีพของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	0	0	1
พนักงานเอกชน	3	3	0	6
นักธุรกิจ/ค้าขาย	5	5	0	10
รับจ้างทั่วไป	4	3	0	7
อื่นๆ	0	1	0	1
รวม	13	12	0	25
df = 4	p = 0.596			p > 0.05

จากตาราง 51 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอาชีพของมารดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 52 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรระดับการศึกษาของบิดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของบิดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3	1	0	4
ม.1 ถึง อนุปริญญา	8	4	0	12
ต่ำกว่า ม.1	5	4	0	9
รวม	16	9	0	25
df = 2	p = 0.707			p > 0.05

จากตาราง 52 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษาบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 53 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา

หน่วย : คน

ระดับการศึกษาของมารดา	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	0	0	1
ม.1 ถึง อนุปริญญา	5	6	0	11
ต่ำกว่า ม.1	6	7	0	13
รวม	12	13	0	25
df = 2	p = 0.568			p > 0.05

จากตาราง 53 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับการศึกษามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 54 ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศกับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว

หน่วย : คน

ระดับรายได้ของครอบครัว	ระดับความสำคัญของปัจจัย			รวม
	3	2	1	
สูงกว่า 30,000 บาท	1	4	0	5
10,000 ถึง 30,000 บาท	4	4	0	8
ต่ำกว่า 10,000 บาท	7	5	0	12
รวม	12	13	0	25
df = 2	p = 0.351			p > 0.05

จากตาราง 54 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีส่วนส่งผลทางด้านชื่อเสียง เกียรติยศต่อการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรระดับรายได้ของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป จากการทดสอบสมมติฐานข้อที่สอง คือ ทดสอบตัวแปรที่มีส่วนส่งผลให้นักเรียนเลือกเรียนต่อในสายสามัญกับสายอาชีพที่แตกต่างกัน พบว่า ตัวแปรที่มีผลคือด้านรายได้ของครอบครัวที่จะส่งผลทำให้นักเรียนเลือกเรียนต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพที่แตกต่างกันในด้านการเงิน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการให้คำปรึกษา และแนวทางการในการเลือกเรียนต่อ อีกทั้งยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งมีขั้นตอนและผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนบัณฑิตวิทยา เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ จำนวน 25 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 3 ตัวเลือกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ ตอนที่สอง เป็นข้อมูลเหตุผลที่เลือกเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ จำนวน 42 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกระทำการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. แสดงข้อมูลของนักเรียนเป็นจำนวนและร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย ใช้ในการจัดอันดับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อในด้านต่างๆเป็นรายข้อ
3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. หาค่าไค-สแควร์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบัณฑิตวิทยา มีจำนวน 25 คน จำแนกตามเพศ ชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40 หญิงจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60 นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการจะศึกษาต่อทางสายอาชีพมากกว่าสายสามัญคือต้องการศึกษาต่อในสายอาชีพจำนวน 15 คน สายสามัญจำนวน 10 คน คิดเป็นอัตราส่วน 40:60 คือ ต้องการเลือกศึกษาต่อทางสายอาชีพถึงร้อยละ 60 และต้องการศึกษาต่อทางสายสามัญร้อยละ 40 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับชั้นต่ำ คืออยู่ในช่วงระดับน้อยกว่า 1.50 มีจำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 40 บิดาของนักเรียนจะมีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในช่วงม.1 ถึงอนุปริญญา มีจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 44 ส่วนระดับการศึกษาของมารดาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงต่ำกว่าม.1 มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52 อาชีพของบิดาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพนักธุรกิจ/ค้าขายจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนอาชีพของมารดาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพนักธุรกิจ/ค้าขายเช่นกัน มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เช่นกัน และระดับรายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ที่ระดับ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 48

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านลักษณะอาชีพ และด้านชื่อเสียง เกียรติยศ

2.1. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านการเงินใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งเมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เงินเดือนเร็ว อันดับที่สองต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว และ อันดับที่สามสายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ

2.2. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านบุคคลใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งเลือกเรียนสายนี้เพราะเป็นสายที่เพื่อนชักชวนให้เรียน อันดับที่สองเลือกเรียนสายนี้เพราะเป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน และ อันดับที่สามเลือกเรียนสายนี้เพราะเป็นสายที่ครู-อาจารย์แนะนำให้เรียน

2.3. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านลักษณะอาชีพใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งเลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ อันดับที่สองเลือกเรียนสายนี้เพราะมีโอกาสเรียนต่อได้หลายสาขา และ อันดับที่สามเลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยอันตราย

2.4. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งเลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ อันดับที่สองเลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วมีทุนการศึกษาให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ และ อันดับที่สามเลือกเรียนสายนี้เพราะสามารถเลือกเรียนต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงในประเทศได้

2.5 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมมากที่สุด 10 อันดับแรกในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ดังนี้ เมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เงินเดือนเร็ว เป็นปัจจัย

แรกที่ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายสามัญเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เป็นสายที่เพื่อนชักชวนให้เรียนเลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ เลือกเรียนสายนี้เพราะมีโอกาสเรียนต่อได้หลายสาขา สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยอันตราย เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานที่แต่งกายสวยงามเป็นระเบียบ เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านการเงิน ด้านบุคคล ด้านลักษณะอาชีพ และด้านชื่อเสียง เกียรติยศ

3.1. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านการเงินใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว อันดับที่สองสายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ และ อันดับที่สามต้องการทำงานในบริษัทที่ให้เงินเดือนมาก

3.2. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านบุคคลใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งเรียนเพราะการสอบคัดเลือกมีคู่แข่งน้อย อันดับที่สองเป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน และ อันดับที่สามเป็นสายที่ครู-อาจารย์แนะนำให้เรียน

3.3. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านลักษณะอาชีพใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งมี 2 ข้อ คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้อิสระ ไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร ส่วนอันดับที่สามเลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ

3.4. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงใน 3 อันดับแรก คือ อันดับหนึ่งเลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต อันดับที่สองเลือกเรียนสายนี้เพราะตอนจบจะได้รับพระราชทานปริญญาบัตร และ อันดับที่สามเลือกเรียนสายนี้เพราะคิดว่าสามารถเป็นผู้นำสังคมได้

3.5. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมมากที่สุด 10 อันดับแรกในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ดังนี้ ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยแรกที่ส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้อิสระ ไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร เลือกเรียนสายนี้เพราะการสอบคัดเลือกมีคู่แข่งน้อย เลือกเรียนสายนี้เพราะตอนจบจะได้รับพระราชทานปริญญาบัตร สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน ต้องการทำงานในบริษัทที่ให้เงินเดือนมาก

4. จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ ได้ดังนี้
ด้านการเงิน ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคคล ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ตามลำดับ

5. จัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ได้ดังนี้ด้าน
การเงิน ด้านบุคคล ด้านลักษณะอาชีพ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ตามลำดับ ซึ่งด้านบุคคล และ ด้านลักษณะ
อาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

6. จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ
ตามตัวแปรอิสระด้านเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา การศึกษาของ
บิดา การศึกษาของมารดา และระดับรายได้ของครอบครัว กับตัวแปรตาม โดยใช้ค่าไค-สแควร์ พบว่า ส่วน
ใหญ่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อทั้งสิ้น ยกเว้น อาชีพของมารดา

7. จากการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลทำให้นักเรียนเลือกศึกษาในสายที่แตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยที่มี
ส่วนส่งผลทำให้นักเรียนเลือกศึกษาในสายที่แตกต่างกันในด้านการเงินจะมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ของ
ครอบครัวอีกด้วย

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ
สายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนบัณฑิตวิทยา เป็นนักเรียนหญิงมาก
กว่านักเรียนชาย และส่วนใหญ่จะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพนอกจากสายสามัญ เหตุผลเนื่องจากสามารถสร้าง
ฐานะได้รวดเร็วกว่าสายสามัญ ซึ่งสอดคล้องกับ บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 91-93) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนที่
ศึกษาทางสายอาชีพเมื่อศึกษาจบแล้วสามารถจะกลับมาช่วยผ่อนแรงให้กับครอบครัวได้ และยังสามารถใช้
วิชาชีพภายในชีวิตประจำวันโดยซ่อมอุปกรณ์ภายในบ้านของตนเองรวมทั้งสามารถเปิดรับซ่อมเครื่องใช้ต่างๆ
ได้อีกด้วย

2. นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญ ส่วนใหญ่จะมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า 2.50 ขึ้นไป
แต่มี 1 คนที่มีช่วงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 1.50 – 1.99 ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ
ส่วนใหญ่จะมีช่วงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่า 1.50 แต่มี 1 คนที่มีช่วงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนระหว่าง 2.00 – 2.49 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ปานกลางถึงสูง ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำถึงปานกลาง
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 112) นิमित อัครรัตน์ (2521 : 76) ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล
(2513 : 97) และสมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540 : 397) ที่ว่า นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเลือก
ศึกษาต่อทางสายสามัญมากกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำจะหันกลับไปเรียนทางสายอาชีพเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 74-75) ที่ว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันมีโอกาสเข้า
เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ไม่แตกต่างกัน

3. อาชีพของบิดาของนักเรียนโรงเรียนบัณฑิตวิทยา มีอาชีพนักธุรกิจ/ค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ
อาชีพรับจ้างและพนักงานเอกชนตามลำดับ เฉพาะนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายสามัญบิดาจะประกอบอาชีพ
นักธุรกิจ/ค้าขาย พนักงานเอกชน และรับราชการ ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายอาชีพ บิดาจะประกอบ

อาชีพรับจ้างมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญเพ็ญ ธาณี (2530 : 85) ที่ว่า นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการ ค้าขายได้รับการศึกษามากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพกรรมกร และรายงานจากกรมสามัญศึกษา (2519 : 12-24) เกี่ยวกับสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาล จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สาเหตุประการสำคัญ คือ อาชีพหลักของผู้ปกครองของนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้าง และอาชีพเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ซึ่งอาชีพที่กล่าวนี้เป็นอาชีพกระทำเพื่อดำรงชีพอยู่เท่านั้น จึงทำให้นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพ ทำไร่ ทำนา รับจ้าง ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 111) ที่พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสายอาชีพแต่ไม่มีผลต่อการเลือกเรียนต่อทางสายสามัญ เนื่องจากนักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในช่วงดี

4. อาชีพของมารดาไม่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ ทั้งนี้อาจเกิดจากระดับการศึกษาของมารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่า ม.1 จึงทำให้ผลของการตัดสินใจน้อยลงเมื่อเทียบกับระดับการศึกษาของบิดาซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงระดับกลาง คือช่วงระหว่างม.1 ถึง อนุปริญา และเมื่อเทียบกับการศึกษาของบิดาจะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนดังผลงานวิจัยของ ศิริ วรศิริ (2513 : 59) ที่พบว่า ถ้าบิดามีการศึกษาระดับต่ำ บุตรหลานจะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่มีการศึกษาระดับต่ำ บุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ การที่ระดับการศึกษาของบิดาในครอบครัวที่บิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแต่ผู้เดียว

5. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เลือกเรียนสายสามัญ ส่วนใหญ่จะมีระดับรายได้ของครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่เลือกเรียนต่อทางสายอาชีพ โดยนักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญส่วนใหญ่จะมีระดับรายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 10,000 ถึง 30,000 บาทต่อเดือน ส่วนนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายอาชีพจะมีระดับรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน แต่เมื่อรวมทั้งสายสามัญและสายอาชีพระดับรายได้ของครอบครัวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าอยู่ในช่วงต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสภาการศึกษาแห่งชาติ (2516 : 181) ที่ว่า ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญต่อความสนใจทางด้านการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ไม่ปรากฏว่ามีบุตรหรือบุคคลในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบุตรหลานของครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและร่ำรวยนั้นได้รับการศึกษาในระดับสูง อภิชัย พันธเสน (2518 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า บุตรของผู้ที่มีฐานะดีจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพดีและสามารถที่จะเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นด้วย แต่บุตรของผู้ที่มีฐานะยากจนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่ำและจำเป็นที่จะต้องหยุดการศึกษาแต่เพียงในระดับที่เป็นภาคบังคับเท่านั้น และศิริ วรศิริ (2513 : 59) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ถ้าบิดามีอาชีพที่มีรายได้ต่ำบุตรหลานจะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่มีอาชีพรายได้ต่ำมีบุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ ส่วนการที่รายได้ในอาชีพของบิดาครอบครัวที่มีบิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแต่เพียงผู้เดียว เมื่อรายได้เกี่ยวกับอาชีพของบิดามีความสำคัญดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์ในด้านโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะผู้มีรายได้สูงมักมีโอกาสนส่งบุตรหลานเข้าเรียนได้ในระดับสูง แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 111) ที่พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนสายสามัญ และสายอาชีพ ทั้งนี้ เพราะมิได้คำนึงถึงทุนทรัพย์ แต่เลือกเรียนเพราะความสามารถด้านการเรียนของตนเอง หรือ เรียนตามเพื่อน

6. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ พบว่า ปัจจัยแรกจะอยู่ในด้านการเงิน ซึ่งผู้ที่เลือกศึกษาทางสายสามัญมีความเห็นว่า เมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เลื่อนเงินเดือนเร็ว ส่วนผู้ที่เลือกศึกษาทางสายอาชีพมีความเห็นว่า เลือกเรียนทางสายนี้ เนื่องจากต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพที่ผู้เลือกทั้งทางสายสามัญและสายอาชีพเลือกเหมือนกัน คือ เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน และ เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ แต่อยู่ในอันดับความสำคัญที่แตกต่างกันไปจากการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ 10 อันดับแรก ทั้งทางสายสามัญ และ สายอาชีพ ปัจจัยด้านลักษณะอาชีพมีผลมากที่สุด

7. เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญหรือสายอาชีพ แสดงว่า เพศไม่มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนต่อในสายสามัญกับสายอาชีพ คือ นักเรียนชายหรือนักเรียนหญิง สามารถเลือกเรียนต่อทางสายสามัญหรือสายอาชีพก็ได้

8. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญหรือสายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับวิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 74-75) ที่ว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันมีโอกาสเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 112) ที่ว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะเลือกเรียนสายสามัญมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำส่วนใหญ่จะเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพ

9. ระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญหรือสายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 93-94) ที่พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองร้อยละ 74.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่านั้น

10. อาชีพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญหรือสายอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 111) ที่พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อสายอาชีพแต่ไม่มีผลต่อการเลือกเรียนต่อทางสายสามัญ เนื่องจากนักเรียนที่เลือกเรียนสายสามัญส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในช่วงดี และมารศรี กองเกตุ (2524 : 87) ที่พบว่า ไม่ว่าบิดามารดาของนักเรียนจะมีอาชีพประเภทใดก็ตาม นักเรียนจะให้ความสนใจงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด ส่วนอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขายซึ่งเป็นอาชีพที่บิดามารดาของนักเรียนประกอบอาชีพมากเป็นอันดับสองนั้นนักเรียนให้ความสนใจงานอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขายน้อยที่สุด แต่ไม่คล้องสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิमित อัครวิรัตน์ (2521 : 65-66) ที่พบว่านักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพแตกต่างกัน จะทำให้นักเรียนได้เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญแตกต่างกันด้วย คือ นักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพสูงจะได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลได้มากกว่า วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 68-69) ที่พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีอาชีพแตกต่างกันมีโอกาสเข้าเรียนต่อชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพพ่อค้า เจ้าของร้านของชำ มีโอกาสเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกร มีโอกาสเรียนต่ต่ำ และบุญเพ็ง ธานี (2530 : 85) ที่พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการ ค้าขายได้รับการศึกษามากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกร

11. ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดากับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่จะมีความสัมพันธ์ระหว่างการเงินกับปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อที่แตกต่างกันทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ การเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพทางใดทางหนึ่งมีความสัมพันธ์กับรายได้ของครอบครัวด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ถ้าเป็นครอบครัวที่มีภาวะเศรษฐกิจดี ก็จะส่งเสริมให้ลูกเรียนสูงๆ ซึ่งส่วนมากก็จะส่งให้ลูกเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ ส่วนครอบครัวที่ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีจะส่งให้เรียนต่อทางสายอาชีพ เมื่อจบในระดับต้นที่สามารถหางานทำได้ก็จะออกมาทำงานเพื่อช่วยเหลือทางบ้าน นอกจากนี้ก็มีเหตุผลที่ว่าผู้ปกครองบางส่วนที่มีภาวะเศรษฐกิจไม่ดีก็ไม่กล้าที่จะส่งให้ลูกเรียนทางสายสามัญเพราะกลัวจะไม่มีเงินจ่ายค่าเล่าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริ วรศิริ (2513 : 59) ที่พบว่า ถ้าบิดามีอาชีพที่มีรายได้ต่ำ บุตรหลานจะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่มีอาชีพรายได้ต่ำมีบุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ ส่วนการที่รายได้ในอาชีพของบิดาครอบครัวที่มีบิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานแต่เพียงผู้เดียว เมื่อรายได้จากการประกอบอาชีพของบิดามีความสำคัญ ดังนั้นจึงมีความสัมพันธ์ในด้านโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะผู้มีรายได้สูงมักมีโอกาส่งบุตรหลานเข้าเรียนได้ในระดับสูง ศักดิ์ ฝาสุนันันตร์ (2512 : 396) พบว่าชาวชนบทส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพียงชั้นประถมปีที่ 1-4 เท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ เมื่อจบการศึกษาประจำบาลแล้วก็ไม่ค่อยมีผู้นิยมส่งลูกเข้าศึกษาต่อ เพราะหัวหน้าครอบครัวเหล่านั้นกลัวจะไม่มีเงินส่งเสียให้ลูกได้เรียนหนังสือได้เพียงพอ สภาการศึกษาแห่งชาติ (2516 : 181) พบว่า ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสำคัญต่อความสนใจทางด้านการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ไม่ปรากฏว่ามีบุตร หรือบุคคลในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ได้รับการศึกษาเกินกว่าชั้นมัธยมศึกษา ส่วนบุตรหลานของครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและร่ำรวยนั้นได้รับการศึกษาในระดับสูง และอภิชัย พันธเสน (2518 : 7) กล่าวไว้ว่า บุตรของผู้ที่มีฐานะดีจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพดีและสามารถที่จะเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นด้วย แต่บุตรของผู้ที่มีฐานะยากจนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่ำและจำเป็นที่จะต้องหยุดการศึกษาแต่เพียงในระดับที่เป็นภาคบังคับเท่านั้น แต่ไม่สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 111) พบว่า รายได้ของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนสายสามัญ และ สายอาชีพ ทั้งนี้เพราะไม่ได้คำนึงถึงทุนทรัพย์ แต่เลือกเรียนเพราะความสามารถด้านการเรียนของตนเอง หรือ เรียนตามเพื่อน และนิมิต อัครวัฒน์ (2521 : 72-73) พบว่า รายได้ของครอบครัวไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญไม่ว่าโรงเรียนประเภทใด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนโรงเรียนบัณฑิตวิทยา สามารถสรุปมาเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร ครู-อาจารย์ทุกท่าน ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริงได้ ดังนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อทางสายอาชีพนอกจากสายสามัญ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า สัดส่วนของจำนวนนักเรียน ซึ่งเทียบเป็นร้อยละ 60:40 คือต้องการศึกษาต่อทางสายอาชีพถึง ร้อยละ 60 ส่วนนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อในสายสามัญมีเพียงร้อยละ 40 ดังนั้นทางโรงเรียนจึงควรสนับสนุนกิจกรรมที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อทางสายอาชีพนอกจากนี้ อาจจะมีชั่วโมงกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียน

เลือกเรียนได้ในสายที่ตนเองต้องการ เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการศึกษาต่อทางด้านที่นักเรียนสนใจ ส่วนนักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อทางสายสามัญก็ควรสนับสนุนโดยการเพิ่มความเข้มข้นทางวิชาการ โดยใช้ ชั่วโมงกิจกรรมเน้นหนักในทางสายวิชาที่นักเรียนต้องการเลือกเรียนในสายดังกล่าว

2. จากผลการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำมีจำนวนร้อยละ 40 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ในขั้นผ่านขั้นต่ำ เมื่อเทียบกับค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทางกระทรวงศึกษาธิการมีจำนวน 5 ค่า คือ 0,1,2,3,4 ดังนั้น ทางโรงเรียนและอาจารย์ทุกท่านต้องให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนมากขึ้นและให้ความสำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างจริงจัง พร้อมทั้งให้ความรู้ที่นักเรียนต้องใช้เพื่อการศึกษาในสายวิชาที่นักเรียน ต้องการเรียนในอนาคต

3. นักเรียนเลือกสายอาชีพเพื่อต้องการทำงานอาชีพอิสระเป็นของตัวเอง ดังนั้นทางโรงเรียนควรจะมี การสนับสนุนโครงการโรงเรียนชุมชนขึ้นเพื่อชักนำผู้ปกครองหรือผู้นำชุมชนให้มีการส่งเสริมทางด้านอาชีพ แก่นักเรียน พร้อมทั้งมีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ทุกท่านได้มีการพัฒนาความรู้ โดยการจัดการฝึกอบรมใน แต่ละสาขาอาชีพ เพื่อเป็นการรองรับสายวิชาที่นักเรียนต้องการจะศึกษา

4. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านการเงิน พบว่า ทั้งสายสามัญและสายอาชีพมีความเห็นตรงกันว่า ถ้าได้ศึกษาในสายนี้ จะเป็นสายที่ตลาดแรงงานต้องการ จึงควรมีการเชิญวิทยากรอาจจะป็นรุ่นพี่ที่จบไปเรียนต่อสายต่างๆ หรือ สถาบันที่แนะแนวในการศึกษาต่อทางด้านต่างๆ มาให้คำแนะนำในการเลือกเรียนต่อทางสายต่างๆ ให้กับ นักเรียนที่ใกล้จะจบ เพื่อนักเรียนจะได้มีความเข้าใจในสายที่ตนเองกำลังจะเลือกศึกษาต่อในอนาคต

5. ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมในการเลือกศึกษาต่อทางสายสามัญ หรือ สายอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านนี้มาจาก พ่อแม่และครู-อาจารย์ ดังนั้นโรงเรียนควรจัด บุคลากรทางด้านงานแนะแนวให้เพียงพอ เพื่อให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่นักเรียน หรือ ผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสายที่นักเรียนต้องการที่จะเลือกศึกษาต่อและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักเรียนและ ผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้กว้างขวางขึ้น โดยอาจจะมียุ่มตัวอย่างเป็นจังหวัด หรือเป็นภาคหรือทั้งประเทศ
2. ควรศึกษาวิจัยติดตามผลผลิต คุณภาพของนักเรียนที่จบไปแล้วอย่างต่อเนื่อง
3. ควรศึกษาและเปรียบเทียบ ค่านิยมในการเลือกเรียนสายสามัญ กับ สายอาชีพของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย
4. ควรศึกษาวิจัยถึงตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งการศึกษาทัศนคติในรายวิชา เพื่อดูความเกี่ยวข้องและสามารถหาตัวแปรที่ทำนาย ลักษณะของการเลือกเรื่องต่างๆของนักเรียนกลุ่มนั้นๆได้
5. ควรศึกษาวิจัยถึงระดับความคาดหวังของบิดามารดาหรือผู้ปกครองรวมทั้งเหตุผลและความ ต้องการของบิดามารดา ที่อาจจะเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลกับการตัดสินใจเลือกแนวทางของนักเรียน รวมทั้ง ศึกษาถึงความสอดคล้องระหว่างความต้องการของบิดามารดากับนักเรียนอันจะทำให้ทราบข้อมูลและช่วยให้นักเรียนมีแนวทางเลือกต่างๆที่ถูกต้องและเหมาะสมกับตัวเองมากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศรีเดชา.
- กรมสามัญศึกษา. (2509). รายงานการวิจัยสาเหตุที่เด็กไม่ได้เข้าสอบในโรงเรียนประชาบาล จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ: กุรุสภา.
- กฤษณา ตักดิ์ศรี. (2534). มนุษย์สัมพันธ์ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กำแหง พลากร. (2503). วิทยาจารย์. ม.ป.พ.
- ขวัญใจ เลอจันทร์. (2514). การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท. วิทยานิพนธ์ ส.ศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภากรณ์. (2532). จิตวิทยาเบื้องต้น. สงขลา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชนิดา รัชพลเมือง. (2532). การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ชิตชัย สนั่นเสียง. (2538). ทางเลือกและปัจจัยที่สัมพันธ์กับทางเลือกแนวทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วท.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล. (2513). การศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพของนักเรียนม.3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ปีการศึกษา2512. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2512). การศึกษากับเสถียรภาพของประเทศ. ม.ป.พ.
- นิमित อัมวรรัตน์. (2521). โอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญพุ่ม เสนารักษ์. (2531). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. ชลบุรี: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- บุญเพ็ง ธานี. (2530). สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2508). ศูนย์ศึกษา. ม.ป.พ.
- ประมวล วิทยากร. (2520). ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นม.3 ในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ประยงค์ ชุน้อย. (2521). โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และการเรียนของนักเรียนในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประยูร มัยโกคา. (2539). การสำรวจความต้องการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ผาทิพย์ กระหม่อมทอง. (2522). การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ในเขตเมืองและในเขตชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ส.ศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรศรี สุนสวัสดิ์. (2533). เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาลัยครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- เพ็ญศรี จินตศักดิ์. (2535). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์มาศย์ พลมลศักดิ์. (2530). ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทองปาน แวงโสธรณ์. (2541). แรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ส.ศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- มารศรี กองเกตุ. (2524). ผลของทัศนคติระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้บิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เมธินันท์ ภิัญญชน. (2521). การศึกษาองค์ประกอบของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลายภาคเหนือ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- รวีวรรณ ชินตระกูล. (2535). ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี รุ่งโรจน์ดี. (2515). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- เลิศพร ภาระสกุล. (2527). การเปรียบเทียบคุณค่าในด้านการศึกษาและคุณค่าในด้านการเลือกอาชีพ
ระหว่างประชากรพุทธกับคาทอลิก. วิทยานิพนธ์ ร.ศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วันชัย ธิวัณนิช และ สุทัศน์ รัตนเกื้อกังวาน. (2540). วิธีการเชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินิจ เกตุขำ. (2535). มนุษยสัมพันธ์สำหรับผู้บริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิศิษฐ์ นาจำปา. (2521). โอกาสการเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามประเภทโรงเรียน
สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2532). การวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- ศักดิ์ ฝาสุชนิรันดร์. (2513, มกราคม). "สถานภาพทางสังคมของชาวเมืองอยุธยา," วารสารสังคมศาสตร์.
7(1) : 181.
- ศิริ วรศิริ. (2513). สัมภาษณ์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่นบริเวณบ่อนไก่ ตำบลลุมพินี
จังหวัดพระนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2522). การบริหาร. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- สมบัติ สุขสมบุรณ์. (2540). การศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญศึกษา และสายอาชีพ
ศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมรักษ์ รักษาทรัพย์ และ จุรี ตาปานนท์. (2540). เศรษฐศาสตร์มหภาค 2. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สภาการศึกษาแห่งชาติ. (2516). รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2515-
2516. พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สวัสดี เรืองฉาย. (2518). การสำรวจปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สัญญา รัตนวรารักษ์ และคณะ. (2542). ศึกษาความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่3
ปีการศึกษา 2541 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. กรุงเทพฯ:
สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. ถ่ายเอกสาร.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2524). "การวัดทัศนคติและความสนใจ," วารสารการวัดผลการศึกษา. ม.ป.พ.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2509). การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2536). จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2542). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภา ธรรมบุตร. (2525). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู : ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ส.ศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาการจูงใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทสามัคคีสาส์น จำกัด.
- อภิชัย พันธเสน. (2518). *การศึกษาปฏิรูปหรือปฏิวัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พับิการพิมพ์ จำกัด.
- อารีย์ พันธุ์ณี. (2534). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : บริษัท เลิฟแลนด์เลิฟเพรส จำกัด.
- Adams,Bert N. (1967). "Occupation Position Mobility and Kin at Orientation," in *American Sociological Review*. Vol.32, No.3. Official Journal of American Association.
- Blackburn. (1975 , January). "Relationship of Selected Variable to Occupational and Education Aspirations and Expectation of Female High School Seniors," *Dissertation Abstracts International*. 35 : 4152.
- Collozo, Jenaro Collzo. (1967 , October). "Occupational Plans of Puerto Rican Youth," *Dissertation Abstracts International*. 28(4) : 2534-2535.
- Crites , Joho O. (1969). *Vocational Psychology : The Study of Vocational Behavior and Development*. New York : McGraw- Hills.
- Eaddy , Vanik Silas. (1969 , March). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," *Dissertation Abstracts International*. 29(9) : 2958-2959.
- Floud,Jean and Halsey, A.H. (1969). *Education Economic and Society*. New York : The Free Press of Glencoe Inc.
- Green, Tomas. (1971). *Educational Planning in Perspective*. England :FUTURES , IPC Science and Technology Press Limited.
- Reece , Chanay. (1969 , March-April). "Vocational Values of Children as They Relate To Economic Community , Grade, Level , Sex and Parental Occupational Level," *Dissertation Abstracts International*. A,69 : 2957-2959.
- Shannon, James V. (1964). *The Role of Educational Research in Education Planning*. Bangkok Prachandra Press.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1012/ 1421

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนสมานศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายวิชา วิสูตรเรืองเดช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544” โดยมี รองศาสตราจารย์ปกรณ์ พลาหาญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544 ในระหว่างเดือนมีนาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายวิชา วิสูตรเรืองเดช ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปกรณ์ พลาหาญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ที่ ทบ 1012/ ๒๐๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนบัณฑิตวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายวิทยา วิสูตรเรืองเดช นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544” โดยมี รองศาสตราจารย์ปกรณ์ พลาหาญ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน ตอบแบบสอบถามการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544 ในระหว่างเดือนมีนาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายวิทยา วิสูตรเรืองเดช ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ปกรณ์ พลาหาญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา
ปีการศึกษา 2544

โครงการวิจัยนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หรือ สายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัณฑิตวิทยา ปีการศึกษา 2544 ซึ่งผู้วิจัยต้องการข้อมูลดังกล่าวไป
ทำการศึกษาวิจัยประกอบกับสารนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร และเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู อาจารย์ ที่จะนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางใน
การจัดวางแผนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้นตามไปด้วย
ดังนั้น จึงขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ จริงใจ และความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อ
เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาแก่สังคมและเยาวชนส่วนรวมในครั้งต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ
- ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเหตุผลที่เลือกเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ จำนวน 42 ข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงที่สุด ซึ่งเกี่ยวกับตัวของท่านดังนี้

1. เพศ

() ชาย

() หญิง
2. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

() มากกว่า 2.50

() ระหว่าง 2.00 ถึง 2.49

() ระหว่าง 1.50 ถึง 1.99

() น้อยกว่า 1.50
3. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของบิดา

() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

() ม.1 ถึง อนุปริญญา

() ต่ำกว่า ม.1
4. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของมารดา

() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

() ม.1 ถึง อนุปริญญา

() ต่ำกว่า ม.1
5. รายได้สุทธิของครอบครัวต่อเดือน

() สูงกว่า 30,000 บาทขึ้นไป ^{สูงกว่า} 100,000 บาท

() 10,000 ถึง 30,000 บาท 50,000 - 100,000

() ต่ำกว่า 10,000 บาท ^{ต่ำกว่า} 50,000
6. อาชีพของบิดา

() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() พนักงานเอกชน

() ค้าขาย/นักธุรกิจ

() รับจ้างทั่วไป

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. อาชีพของมารดา

() รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

() พนักงานเอกชน

() ค้าขาย/นักธุรกิจ

() รับจ้างทั่วไป

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. เมื่อนักเรียนจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วนักเรียนจะเรียนต่อทางด้านใด

() สายสามัญ (ตอบข้อ 9)

() สายอาชีพ(ให้ข้ามไปตอบข้อ 10)
9. ถ้านักเรียนเลือกเรียนสายสามัญจะเลือกเรียนสาขาใด

() สายวิทย์ – คณิต

() สายศิลป์ – คำนวณ

() สายศิลป์ – ภาษา

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ถ้านักเรียนเลือกเรียนสายอาชีพจะเลือกเรียนสาขาใด
- () ช่างยนต์

() อิเล็กทรอนิกส์

() ช่างกลโรงงาน

() อื่นๆ(โปรดระบุ)

() ช่างไฟฟ้ากำลัง

() ช่างก่อสร้าง

() พาณิชย

ส่วนที่ 2 เหตุผลในการเลือกศึกษาที่ต่อต้านสายสามัญหรือสายอาชีพ
คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญของปัจจัยที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ปัจจัยในการศึกษาต่อ	ระดับความสำคัญของปัจจัย		
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1
ก. ด้านการเงิน				
1.	ต้องการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพหลายอย่างเพื่อสร้างฐานะของตนเองได้อย่างรวดเร็ว			
2.	ต้องการเงินเดือนสูง			
3.	ต้องการทำงานในบริษัทที่ให้เงินเดือนมาก			
4.	เมื่อเรียนจบสายนี้แล้วหาเงินได้เร็ว			
5.	เมื่อเรียนจบสายนี้มีงานทำแน่นอน			
6.	สายนี้เป็นสาขาที่ตลาดแรงงานต้องการ			
7.	สายนี้ค่าเล่าเรียนถูก			
8.	ในระหว่างเรียนสายนี้สามารถหารายได้พิเศษได้			
9.	เมื่อเรียนสายนี้แล้วไปประกอบอาชีพจะได้เลื่อนเงินเดือนเร็ว			
10.	เรียนสายนี้มีโอกาสได้ทุนการศึกษาในระหว่างเรียน			
ข. ด้านบุคคล				
11.	เป็นสายที่บิดา-มารดาแนะนำให้เรียน			
12.	เป็นสายที่ครู-อาจารย์แนะนำให้เรียน			
13.	เป็นสายที่ญาติพี่-น้องเรียนอยู่			
14.	เป็นสายที่เพื่อนชักชวนให้เรียน			
15.	สายนี้บิดา-มารดาเคยเรียนมาก่อน			
16.	เรียนเพราะการสอบคัดเลือก มีคู่แข่งน้อย			
17.	เป็นสายที่ผู้มีชื่อเสียงเคยเรียนอยู่			

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัยในการศึกษาต่อ	ระดับความสำคัญของปัจจัย		
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1
ค. ด้านลักษณะอาชีพ				
18.	เมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถทำงานได้ใกล้บ้าน และมีความสุขสบาย			
19.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะช่วยให้มีความรู้ไปประกอบอาชีพ ส่วนตัว			
20.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีลักษณะที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง			
21.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่สามารถช่วยเหลือประชาชนและสังคมในภายหน้า			
22.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยอันตราย			
23.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานที่แต่งกายสวยงามเป็นระเบียบ			
24.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่สามารถจะสืบทอดอาชีพของบิดา-มารดาได้			
25.	เมื่อเรียนจบสายนี้แล้วจะได้งานที่มั่นคง			
26.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้			
27.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีสวัสดิการ			
28.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่ทำงานได้อิสระไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร			
29.	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีโอกาสเรียนต่อได้หลายสาขา			
30.	เลือกเรียนสายนี้เพราะมีสถาบันศึกษาหลายแห่งให้การรองรับการศึกษาต่อในสาขาที่ตนต้องการ			
ง. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง				
31.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพและหน้าที่การงานที่มีเกียรติยศ ชื่อเสียง			
32.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะนำไปสู่อาชีพที่มีความมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต			
33.	เลือกเรียนสายนี้เพราะตอนจบจะได้รับพระราชทานปริญญาบัตร			
34.	เลือกเรียนสายนี้เพราะต้องการรับปริญญา			
35.	เลือกเรียนสายนี้เพราะชอบชื่อเสียงของโรงเรียน			

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัยในการศึกษาต่อ	ระดับความสำคัญของการตัดสินใจ		
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1
36.	เลือกเรียนสายนี้เพราะคิดว่าจะนำชื่อมาสู่วงศ์ตระกูลได้			
37.	เลือกเรียนสายนี้เพราะคิดว่าสามารถเป็นผู้นำสังคมได้			
38.	เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้			
39.	เลือกเรียนสายนี้เพราะสามารถทำงานราชการได้			
40.	เลือกเรียนสายนี้เพราะเมื่อเรียนจบสายนี้แล้วมีทุนการศึกษาให้เรียนต่อในระดับสูงขึ้นได้			
41.	เลือกเรียนสายนี้เพราะจะได้ทำงานเป็นที่ยกย่องของสังคม			
42.	เลือกเรียนสายนี้เพราะสามารถเลือกเรียนต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียงในประเทศได้			

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อผู้วิจัย	นาย วิทยา วิสูตรเรืองเดช
เกิดวันที่	Mr.Vittaya Vitsutruangdaj
สถานที่เกิด	10 เมษายน พ.ศ. 2519
	จังหวัด กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	506/27 ซ.คลองลำปัก ถ.หลานหลวง เขตดุสิต
	กรุงเทพฯ 10300
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	
พ.ศ. 2541 ถึง 2543	
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์ทางเคมี
สถานที่ทำงาน	บริษัท ไทยเวทฟิลด์ส์ จำกัด
พ.ศ. 2543 ถึง ปัจจุบัน	
ตำแหน่ง	ครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบัณฑิตวิทยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2545	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ